

UUDISED

Jaauaris kallines koduelekter 23,6%

Kuigi suurim hinnatõusu mõjutaja oli elekter, kallines erinevalt muust maailmast Eestis ka toidukaup. ▶8-9

Enim rabati Nissani ja Honda maastureid

Praegu on Eestis kõige jõulisemalt kasvav autoklass linnamaasturid. ▶12-13

Euroopa Keskpanga juht rääkis euro nõrgemaks

Mario Draghi: euro tugevnemine võib mõjutada inflatsiooni ja majanduse toibumist. ▶11

PUHKEPÄEV

Suusapidu ootab osalejaid

Tartu maratonil stardib tänavu rohkem kui 8300 huvilist, mis on viimase 25 aasta registreerimisrekord. Registreerimine võistlusele on veel avatud. ▶3

KOLUMN

Tööturule tuleks tagasi aidata võimalikult palju pensioniikka jõudnud inimesi.

Tallinna Majanduskooli õpilane Kalvar Saad selgitab, miks eakatest inimestest saab olulisim sihtgrupp tegijat otsivale tööle. ▶14

INVESTOR

Ettevõtjad hauvad taas börsiplaane

Kui enne kriisiaastaid olid ettevõtted börsile mineku suhtes optimistlikult meelestatud, siis vahepeal huvi kadus. Nüüd on hakatud taas börsilt raha kaasamise vastu huvi tundma, kinnitas Tallinna börsi juhatuse esimehe kohalt lahkuv ANDRUS ALBER. ▶16-17

Äripäev

Nädalavaheetus

Reede, 8. veebruar 2013
nr 27 (4684) 2,50 eurot

EUR/USD
1,3546

USD/EUR
0,7382

EUR/SEK
8,6339

NordPool
38,42

Euribor
0,378%

LUUBIAL

Üllatav raha liikumine pakendiäris

▶ Rain Rosimannuse ja Keit Pentus-Rosimannusega seotud Autorollo sasipundart harutades avastasime ettevõtte, mis oli nii MTÜ Eesti Pakendiringluse kui ka Autorollo äripartner. ▶2,4-7

NÄDALA TEGIJA

Tarmo Sild

on arendusprojektidega puntras

Arco Vara juhtima toodud Tarmo Sild on nüüd olukorras, kus Tallinna kahe arendusprojekti ümber on suur segadus. Ahtri 3, mis on kahasse Urmas Sõõrumaaga ja kus peal laen Danske Bankilt, kipub käest ära libisema, sest pangal on mõõt täis ja soov kinnistu müüki panna.

Buumi ajal soetatud maale oli kunagi plaan spaa püsti panna, kuid pelgalt mõtteks on see jäänudki. Teise arenduse puhul tegi äkilise liigutuse Arco Vara ise, kui katkestas lepingu Nordeconi ehitusfirmaga. Neil ei ole raha ega tahtmist, ütles Nordeconi juht.

RÕOMUSTAB

President märkab, kust raha tuleb. Tänavune teenetemärkide jagamine puudutab ettevõtlust tugevamalt kui mõnel varasemal ajal. Kokku 99 tunnustusest koguni üle kümnendiku läks ettevõtlusega seotud inimestele. Rahulolu võib kokku võtta teenetemärgi vääriliseks peetud paadifirma omaniku Margus Vanaselja sõnadega, kellel oli hea meel, et president ka ettevõtlust silmas peab, sest kust mujalt see maksuraha siis tuleb.

Riigiasutused on õppinud reageerima. Juhtumi üle, kus Harju maavanem Ülle Rajasalu kasutas oma ametiposti võimalusi lapselapse lasteaiarühmas toimuva järelevalveks, pole põhjust rõõmu tunda, positiivne on aga ametiasutuste kiire tegutsemine. Haridusministeerium küsis Rajasalult selgitusi juba järgmisel päeval ja mõni päev hiljem tühistati maavanema järelevalve. Loodetavasti pole kohe tulemas uut juhtumit õpitu kinnistamiseks.

KURVASTAB

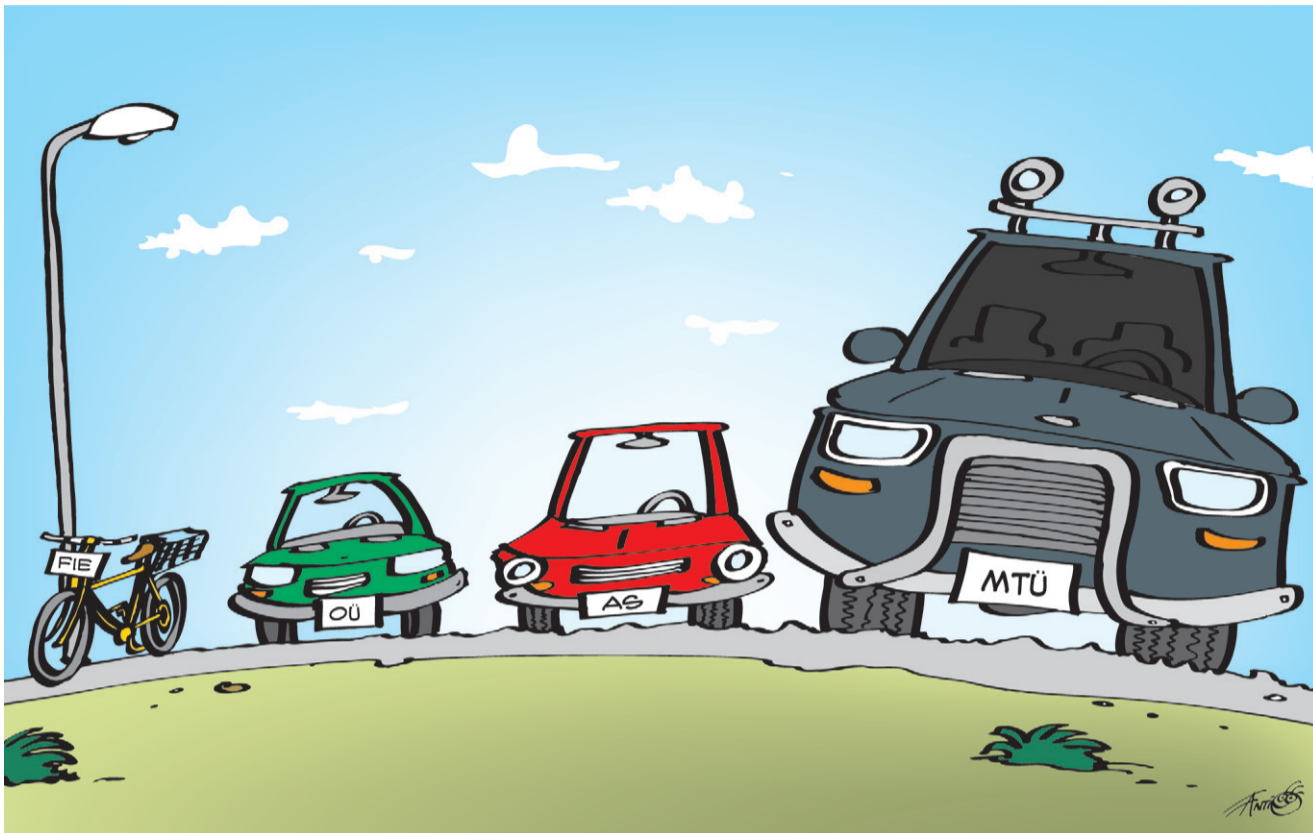
Elektri hinnatõus täies ilus käes. Pärts kõigi ettevõtetele veel ehmatavad elektriarved jõudnud pole, aga nüüd saavad protsentides räägitud hinnatõusud tegeliku, eurodes sisu, mis igaühel oma taskust kinni maksta tuleb. Lisaks muudab elektriarve mornimaks koduomanikud, ettevõtete jaoks potentsiaalsed kliendid, kes reageerivad rahakotiraudade kinni klõpsamisega.

Tallink kaotas konkurentidele reisijaid. Tallink suutis tuua küll mõjuvaid põhjusi, miks tema reisijanumbrid 10–20 protsendi võrra varasemast väiksemaks jäid, aga fakt on see, et konkurendid Eckerö Line ja Viking Line on tublit tööd teinud. Eckerö Line tõi uue suure ja kiire laeva Eesti ja Soome vahet sõitma ja Viking vastab samaga suvel.

ESMASPÄEVAL

Kas kvaliteetkinnisvara on tegelikkuses ka olemas?

LOE ÄRIPÄEVAST

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

MTÜde rahaasjad peavad läbipaistvaks muutuma

Tänane Äripäev toob avalikkuse ette mittetulundusühingu Eesti Pakendiringlus ja selle äripartnerite kummalise raharingluse, mille toimetuse

avastas keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannuse isale kuulunud Autorolletuurides.

Riik on loonud küll pakendijätmetega tegelevatele MTÜdele soodsad tegutsemistingimused ja -reeglid, kuid pole vastu nõudnud äripartnerite ja finantstegevuse avalikkustamist. See olukord vajab muutust, sest juba 2009. aastal võis riigikontrolli hinnangul pakendite turuletoomise ja taaskasutamise andmete kontrollimatuse tõttu riigile laekumata jääda 64 miljonit eurot.

Peale selle tekib Autorolletu skeeme lahti harutades kahtlus, kas Eesti Pakendiringlusega seotud avalikkusele suhteliselt tundmatu ettevõtte Autovaal, kus pole ühtegi töötajat, on Eesti Pakendiringluse turjal istuv puukfirma. Pakendiringluse juht Aivo Kangus ei vastanud mitmele olulisele Pakendiringlust ja Autovaala puudutavale küsimusele. Näiteks, millal toimus konkurss, mille Autovaal võitis. Seadus kohustab Pakendiringlust valima partnereid konkursiga, et saada parimad tingimused.

Ka on Äripäeva andmetel Autovaala müügitulu aruannetes näidatud tegelikust väiksemana, ka ei ole ettevõtte esitanud 2011. aasta majandusaasta aruannet ehk rikub kehtivat seadust.

Suletud süsteem. Kuid kujunenud olukorral pole toimetuse hinnangul midagi tegemist kogemata juhtunud eksituse või juhusliku kahe silma vahele jätmisega. MTÜ Eesti Pakendiringlus ajuks peetav Anti Tammeoks on olnud heades suhetes riigikogulasega keskkonnakomisjoni kuulunud Rain Rosimannusega. Võib-olla tasub sellest infost otsida ka põh-

”**Põhieesmärgist eemaldunud Pakendiringlus on muutunud läbipaistmatuks monstrikiks.**

just, miks on keskkonnaministeeriumi kinni jäänud pakendiseaduse muudatus, mille ajendas riigikontrolli audit ning mille esialgne variant oleks sundinud Eesti Pakendiringlust oma tegevust läbipaistvamaks muutma.

Aasta tagasi kirjutasime, kuidas kaks pakendite taaskasutusorganisatsiooni üritas maksumaksjate liitu kattevarjuna kasutada pakendiseadusesse suruda endale soodsat muudatust. Plaanist juhuslikult teada saanud konkurent sekkus ning siis tuli ka ilmsiks, et maksumaksjate liidu kaudu tehtud ettepanek on salastatud. Ministeerium põhjendas seda toona näpuveaga.

Kelmuseskeemi organiseerimise kahtluse on saanud praeguseks IRList lahkunud Anti Tammeoks, kes oli üks Pakendiringluse asutajaid ja peab MTÜs tootmis- ja logistikajuhi ametit. Tammeoks kuulub IRLiga lähedalt või kaudselt seotud sõpruskonda, mille esindajatega on mehitatud Keskkonnainvesteeringute Keskuse ja Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse nõukogud. Autovaala omanik on samasse sõpruskonda kuuluv Toomas Tauts.

Põhieesmärgist eemaldunud. Läbipaistmatus, varjatud lobitöö ja avalikkuse eest peidetud finantstegevus ei sobi mittetulundusühingule, mille tulude teenimiseks on riik loonud soodsad tingimused. Loodud süsteemi mõte ei seisne ju mitte hämarate skeemide võimaldamises, vaid keskkonnahoius: selle eesmärgiga on Pakendiringlus, mille teenu-seid kasutab üle 2000 ettevõtja, loodudki.

Oma põhilisest eesmärgist on Pakendiringlus praeguseks aga eemaldunud, olles muutunud läbipaistmatuks monstrikiks.

Loe Äripäevast

KAANELUGU “Prominentne raharing” tänases lehes lk 4-7

EESTI PLASTITÖÖSTUSE
Estonian Plastics Association L I I T
Vajad PLASTIKUST toodet?
tel 58 518 778 www.plast.ee

Vivika Veski
8. veebruar (sünd 1963),
töötanud Maalehes
Eesti Ajalehtede Liit
õnnitleb

Dagazian
Since 1957

18 Kuld. Pross
Käsitöö.

Originaali koopia
Ateenas muuseumis
disponeeritavast
antikk etetest

Kingitust kuningannale...

Dagazian Group OÜ
Väike-Karja 8, 10140 Tallinn, info@dagazian.ee,
www.diamonds.ee tel.+372 64 18 446

REKLAAMTEKST

Tõukoer – midagi palju enamat, kui lihtsalt koer!

Kõik puhtatõulised koerad on ainulaadsed, väga erinevad ja väga erilised. Iga tõule omane välimik ja käitumuslikud omadused moodustavad tõustandardi, mida võetakse arvesse näitustel ja võistlustel tõukoerte hindamisel.

• Igal tõul on kindlad toitumisvajadused

Iga tõugu iseloomustab ainulaadne tunnuste kombinatsioon, mille moodustavad suurus, karvkate ning morfoloogilised ja käitumuslikud omadused. **Need erinevused tähendavad seda, et igal tõul on ka kindlad toitumisvajadused.**

- **Yorkshire'i terjerite** peen ja siidine ning pidevalt kasvav karv vajab kvaliteetseid rasvhappeid, et karvkatte kvaliteet paraneks. Samuti on vaja valke, milles leidub rohkelt väävlit sisaldavaid aminohappeid, et suurendada keratiini sünteesi ja karvakasvu.
- **Prantsuse bulldogid** vajavad väga erilise lühipealistele omase lõualuu tõttu toidupalasid, mille suurus ja kuju hõlbustavad toidu haaramist ning soodustavad toidu närimist, mis oma korda aitab kaasa hea suuhügieeni hoidmisele.

- **Labradorid**, kellel on sageli kalduvus kehakaalu tõusule, vajavad vähese kalorisaldusega nälgatunnet vähendavat toitu ja toidupalasid, mis on kujundatud nõnda, et toidu maht oleks suurem.
- Aktiivsed ja lihased **saksa lambakoerad**, kelle liigesed on pideva surve all, vajavad kaitsvate toitainete poolest rikast toitu.

• Igas vanuses koertel on oma toitumisvajadused

Kutsika toitumisvajadused erinevad täiskasvanud koerte omadest:

- Noortel koertel on veel väga tundlik **seedesüsteem** ja nende seedimisvõime areneb aeglaselt. Seetõttu tuleks piirata teatud mõõdukalt assimileeruvaid toitaineid, nagu näiteks tärklisi, ning panna suuremat rõhku kergesti seeditavatele valkudele, mis aitavad toetada optimaalset seedimist ja tõhustada toitainete mobiliseerimist.

- **Kutsika immuunsussüsteemile** tulevad kasuks antioksidandid (tauriin, luteiin ning vitamiinid C ja E) ja manno-oligosahhariidid, mis aitavad toetada kaitsemehhanisme soolestikus. Samuti on vajalikud oomega-3- ja oomega-6-rasvhapped.

• Üks kindel tõug + üks kindel vanus = üks kindel toit!

44 aastat on Royal Canin'i toitumisspetsialistid ja loomaarstid teinud tihedat koostööd koerakasvatajatega, kellel on suurepärasead teadmised oma kasvatavast koeratõust. Sarnaselt neile on ka **Royal Canin võtnud teadmised ja austuse loomade suhtes oma lähenemise aluseks. Lähenemise põhiideeks on lemmikute vajaliketoitainete täpne kogus.**

Ainulaadse kuju, **tekstuuri ja suurusega Royal Canin'i Breed Health Nutritioni toidupalad** on palju enamat, kui lihtsalt toit. ainetate mahutid. Nende kohandatud koostis vastab iga tõu spetsiifilistele toitumisvajadustele.

HEA TEADA

Kutsikad jõuavad täiskasvanuikka erinevas vanuses; vastavalt tõule võib sünnist täiskasvanuikka jõudmine võtta aega 6, 12, 15 või isegi 24 kuud!

Spetsiaalselt puhtatõulistele koertele kohandatud toit
B R E E D H E A L T H N U T R I T I O N

Toetudes oma teadmistele koerte tervislikust toitumisest on Royal Canin välja töötanud Breed Health Nutritioni tootesarja, et vastata 22 erineva tõu täiskasvanud esindajate ja juunioride toitumisvajadustele. Iga tõule on nüüd olemas spetsiaalne toitumislahendus.

Royal Canin'i tooted on saadaval lemmikloomapoodides ja valitud aianduskeskustes, kus on lemmikloomatoodete müügiala.

40
YEARS
of
HEALTH
NUTRITION

ROYAL CANIN

KESKKONNAÄRI

Prominentne raharing

Perekond Rosimannusega seotud Autorollo sasipundart harutades leidsime puukfirmale sarnaneva ettevõtte, mis elab pakendite kogumisega tegeleva MTÜ Eesti Pakendiringlus turjal ja oli ka ärisuhetes keskkonnaministri isale kuulunud ettevõttega.

KOIT BRINKMANN, AIVAR HUNDIMÄGI
koit.brinkmann@aripaev.ee, aivar.hundimagi@aripaev.ee

See äriline suhe on suuremat tähelepanu väärt. Pakendite kogumine ja taaskasutamine on valdkond, mida kureerib keskkonnaminister ning kus tulu teenimine sõltub keskkonnaministeeriumi ja riigikogu keskkonnakomisjoni kaudu loodavatest reeglitest.

Ettevõtted peavad Eestisse toodud pakendid kokku korjama. Kuna üksikutele ettevõtetele pole mõistlik üle-eestilist kogumisvõrku luua, siis pakuvad sellist teenust mittetulundusühingud ja osühing. Näiteks MTÜ Eesti Pakendiringlus pakub seda teenust ja kogub tulu enam kui 2000 ettevõtjalt.

Selles äris on aga mõned varjuküljed, millele juhtis juba 2010. aastal tähelepanu riigikontroll. Riigikontrolli hinnangul võis pakendite turule toomise ja taaskasutamise andmete kontrollimatuse tõttu jääda riigile 2009. aastal laekumata vana rahas ligikaudu miljard krooni.

Äripäeva kogemus on näidanud, et kõige kinnisem taaskasutusorganisatsioon on MTÜ Eesti Pakendiringlus, mille üks võtmetegelasi Anti Tammeoks lühikest aega riigikogus olles koos Rain Rosimannusega pakendiseadusega tegeles. Mõlemad mehed kuulusid riigikogu keskkonnakomisjoni.

Autorollo ja Autovaal. Rain Rosimannust ja Keit Pentus-Rosimannust ootab sel aastal ees kohtuvaidlus, mis on seotud pankrotistunud Autorollos toimunud tehingutega. Veofirma Autorollo kuulub Keit Pentus-Rosimannuse isale Väino Pentusele, kuid selle ettevõttega seoses aitas Väino Pentust ka Rain Rosimannus. Näiteks käidi 2008. aastal koos Swedbankist veofirmale laenu küsimas.

Autorollo skeemidest jooksis läbi ka firma nimega Autovaal, millel oli Autorollo vastu nõue. Selle nõude omandas hiljem ettevõtte Renaldo Invest ja seda kasutati Autorollo varade väljaviimiseks. Renaldo Invest oli Rosimannuste poolt raskustes sattunud Autorollosse appi kutsutud advokaat Siim Roode kontrolli all. Neid seoseid uurides avastaski Äripäev huvitava kokkusattumuse Autorollo, Autovaala ja Eesti Pakendiringlusega seoses.

Truu partner. Ühegi töötajata Autovaal on osutunud Eesti Pakendiringluse truuks partneriks ja sarnaneb puukfirmaga, mis Pakendiringluse turjal mõnusat elu elab.

Autovaala üks tuluallikaks on Eesti Pakendiringlusest laekuvad rendimaksud. Autovaalale kuulub üks Scania veoki, mida ettevõtte Prügitorandi-nime-

”**Ma ei ole Rosimannusega suhelnud ega tunnugi teda.**

MTÜ Eesti Pakendiringluse juht Aivo Kangus

lisele firmale edasi rendib. Prügitorandi omanik on IRLi kuuluv Vello Lips. “Kui ma firmaga alustasin, siis rentisin kahte autot, ühe multilift konteinerite veoki Scania Autovaalalt ja teise, Volvo prügiveoauto, Eesti Pakendiringluselt,” lisab Lips.

Lipsi nimi ei ütle laiemale avalikkusele suurt midagi. Palju tuntum on aga tema erakonnakaaslane Toomas Tauts, kes ongi Autovaala peremees. Autovaal kuulub ettevõttele Tehnovaal, mis omakorda kuulub Toomas Tautsile.

Mõjukas IRLi poliitik. Tauts juhtis Res Publica kõrgaegadel erakonna Tallinna piirkonna tegevust ja on olnud ka Tõrva abilinnapea. Tema praegust mõjukust IRLis näitab aga fakt, et majandusminister Juhan Parts on pannud ta Eesti Energia nõukogusse omaniku huve esindama.

Ka Rosimannust tunneb Tauts hästi, sest mõlemad mehed on koos töötanud president Lennart Mere nõunikena.

Autorollo skeemidepuntra lahtiharutamisel komistas aga Äripäev üllatavale fakti otsa, millest selgub, et Tauts oli ka Keit Pentuse isa Väino Pentuse äripartner. Veelgi üllatavam oli meile aga Pakendiringluse juhi Aivo Kanguse reageering, kui hakkasime temalt küsima Autovaala, Eesti Pakendiringluse ja Autorollo võimalike ärisuhete kohta. Ainuüksi küsimuste nägemine pani Kanguse manitsema ajalehte võimaliku kohtuasja eest. Need küsimused puudutasid 2009. aasta novembris kahel päeval Autovaala pangakontol toimunud raharinglust.

20. novembril kandis Pakendiringlus Autovaala arvele 250 000 krooni ja samal päeval on Autovaal kandnud Autorollosele 250 000 krooni.

25. novembril kandsid Pakendiringlus Autovaalale 150 000 krooni ning osühing Prügitorant 100 000 krooni. Ja taas samal päeval on 250 000 krooni liikunud Autovaala arvelt Autorollosele. Nii tekkiski Autovaalal üks nõue Autorollo vastu, mis hiljem loovutati Rosimannuste appi kutsutud advokaat Siim Roodega seotud ettevõttele.

Tauts jäi tummaks. Nende ülekannete kohta Tautsilt selgitusi saada osutub võimatuks. Ta vaikib kui haud, kuigi lubas, et tutvub küsimustega eelmise nädala reedel ja ka vastab neile.

Autorolloga juba 2008. aastast seotud Rain Rosimannus ütleb, et tema ei tea nendest ülekannetest midagi. 2010. aasta kevadel Autorollo juhtimise sekkunud Keit Pentus-Rosimannus ütles, et temale oli Autovaala ja Autorollo ärisuhe teadmata.

Kanguse sõnul puuduvad Eesti Pakendiringluse seosed Autorolloga. Samuti ei tunne ta ega ole ka kunagi suhelnud Rain Rosimannusega.

Ütlus, et Eesti on liiga väike ja seetõttu võib avastada ka asjaosalisi üllatavaid ärisuhteid, peab ka seekord paika.

Ä Kes on kes
Anti Tammeoks

Oli lühikest aega riigikogus ja osales nende seaduste loomisel, mis reguleerivad praegu ka MTÜ Eesti Pakendiringluse tegevust. Tema ametinimetus on tootmis- ja logistikajuht ja just teda peetakse selle MTÜ tegelikuks ajuks. Praegu on ta kriminaaluurimise all seoses kelmusekahtlusega.

0,5 miljonit krooni kandis Toomas Tautsi firma Autovaal kokku raha Autorollo arvele. Juhuslikult samadel päevadel laekus Eesti Pakendiringluselt Autovaala arvele kokku 400 000 krooni.

Ä Kes on kes
Toomas Tauts

Üks majandusminister Juhan Partsi usaldusalustest Eesti Energia nõukogus. Kuulub mitme ettevõtte omanikeringi, millest osa on väga heades äriühetes suhetes Eesti Pakendiringlusega.

Ä Kes on kes
Aivo Kangus

MTÜ Eesti Pakendiringlus juht. Teda peetakse Pakendiringluse näoks, kes peab avalikkusega suhtlema. Äripäevaga ta Autovaala teemadel aga suhelda ei tahtnud.

Ä Kommentaar
Meil pole Autorolloga mingit seost

AIVO KANGUS,
MTÜ Eesti Pakendiringlus juht

Pakendiringlusel (EPR) puuduvad igasugused seosed OÜ Autorolloga ning me pole kandnud sinna ühtegi senti. Ma ei ole Rosimannusega suhelnud ega tunne teda.

2009. aasta alguses tuli vastavalt pakendiseadusele suurendada oluliselt avalikkusele suunatud pakendikonteinerite arvu. 2008. aasta majanduslaguse raames nõudis pank EPRilt kiirkorras kogu laenu kustutamist. Jäätmefirmadelt ei ole võimalik eraldi tellida konteinerite rendi- ja tühjendusteenust. Vältimaks tulevikus sõltuvussuhet tühjendusteenuse ostmisel, oli antud otsus – mitte kasutada jäätmekäitlejaid konteinerite rendileandjana – ainuõige. Seda kinnitab ka meie suurima konkurenti ETO analoogne strateegia eraldi teenuste sisseostmisel. Jäätmefirmadega samal hinnatasemel on rendipartneriks OÜ Autovaal, kellele me oleme tasunud lepingujärgseid arveid. Kellele ja kui palju Autovaal on raha kandnud, pole mulle teada. Eeldatavasti on tege mist Autovaala ärisaladusega ning vastav info on teatavasti pangasaladus krediitiasutuste seaduse tähenduses.

Veel üks üllatus

Autorollole tehtud ülekanne- teega aga Autovaalaga seotud üllatused ei lõppe. Veelgi huvitavam on fakt, et Äriregistrile esitatud Autovaala 2009. ja 2010. aasta majandusaasta aruandes olevad numbrid ei kattu Äripäeva käsutuses oleva info kohaselt nendel aastatel ettevõtte pangarvelt läbi liikunud rahasummadega. Autovaala majandusaasta aruannetes näidatud müügitulu on olnud tegelikkusest väiksem. Äripäeva andmetel laekus ainuüksi Eesti Pakendiringluselt 2009. ja 2010. aastal Autovaala arvele suurem summa, kui ettevõtte on mõlema aasta aruannetes veoki ja muu põhivara rendist müügituluna kokku teeninud.

Seda, kui suure summa eest on Pakendiringlus Autovaalalt 2009. ja 2010. aastal teenuseid ostnud, ei soovi Aivo Kangus avalikustada. Viimases Äripäeva saadetud kirjas teatab Pakendiringlus: "Tulenevalt pakendiseadusest on EPRi tegevuse seadustele vastavust korduvalt kontrollinud nii maksuamet kui ka keskkonnainspeksioon."

Selles vastuses peitubki üks põhjus, miks Äripäev meie käsutuses oleva info avalikustas. Lisaks Pakendiringluses toimunud raharingluse kontrollimisele tuleks vaadata ka selle MTÜ äripartnerite tegevust, sest nii saab kogu ärist selgema pildi. Teine põhjus peitub keskkonnainspeksioonis. Pakendiringluse tegevuse üle järelevalvet teostama pandud asutus allub keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannusele.

MTÜ Pakendiringlus

Ä Kes on kes
Väino Pentus

Keskonnaminister Keit Pentus-Rosimannuse isa, kes oli veofirma Autorollo omanik. Teiste hulgas oli tema äripartner ka Toomas Tauts.

Ä Kes on kes
Rain Rosimannus

Osales riigikogus olles keskkonnakomisjoni töös ja aitas välja töötada keskkonnaäri reguleerivaid seadusi. Riigikogu töö kõrvalt aitas aga ka Väino Pentusel Autorolloga toimetada.

PÄRAST Keit Pentus-Rosimannuse asumist keskkonnaministri ametisse jäi pakendiseaduse muutmise eelnõu koostamine toppama. FOTO: RAUL MEE

KESKKONNAÄRI

Pakendi- seaduse muudatus kogub tolmu

A KOIT BRINKMANN, AIVAR HUNDIMÄGI
koit.brinkmann@aripaev.ee, aivar.hundimagi@aripaev.ee

Riigikontrolli hinnangul võis pakendite turuletomise ja taaskasutamise andmete kontrollimatuse tõttu jääda riigile 2009. aastal laekumata ligikaudu miljard krooni ehk 64 miljonit eurot. Võrdluseks – sarnases suurusjärgus oli maksuameti hinnangul mõni aasta tagasi kütuseturul toimunud käibemaksupettustega riigile tekitatud kahju. Kütuseturul suutis riik end seadusi muutes kehtestada, pakendijäätmeäri reguleerivate seaduste muutmise on aga jäänud toppama.

Kui 2011. aasta aprillis sai keskkonnaministriks Reformierakonda kuuluv Keit Pentus, oli ministeeriumi ametnikel pakendiseaduse muudatuste töövariant juba valmimas. Sama aasta suvel kirjutas Pentus riigikontrolli peakontrolör Tarmo Olgole, et pakendiseaduse muutmise seaduse eelnõu on koostamisel ja esitatakse lähiajal avalikule koostööstusele. 2011. aasta suve lõpul oligi eelnõu valmis, kuid e-õigusesse jõudis see alles 2012. aasta suvel.

Praeguseks on aastanumber vahetunud ning seadusemuudatus ikka keskkonnaministeeriumis ning ootab justiitsministeeriumisse koostööstamisele saatmist.

Keskkonnaministeeriumi avalike suhete osakonna juht Pavel Ivanov põhjendas eelnõu venimist põhjaliku tööga. "Seaduse eelnõude ettevalmistamine ongi aeganõudev ja põhjalik töö. Teile huvipakkuva eelnõu kohta teatame, et pakendiseaduse muutmise seotud sisulisi probleeme

Ä Mis on mis Tootjavastutus

PAKENDIETTEVÕTJAKS on pakendiseaduse mõistes pakendatud kaupade tootja, maaletootja ja kaubandusettevõtte.

PAKENDATUD kaupade tootjad ning maaletootjad on kohustatud pidama arvestust pakendimaterjalide ja nende masside kohta ning tagama seaduses ettenähtud koguses pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise.

ETTEVÕTE võib pakendijäätmete kogumist ja taaskasutamist korraldada ise või delegerida oma kohustuse akrediteeritud tootjavastutusorganisatsioonidele.

PAKENDITE kogumist, sorteerimist ja taaskasutamist finantseerivad pakendiette võtjad tootjavastutusorganisatsioonidele makstavat tariifidest.

EESTIS ON KOLM PAKENDITE TAASKASUTUSORGANISATSIONI.

MTÜ Eesti Pakendiringlus liikmed on AS Kalev Chocolate Factory, AS Rubla, AS Maag Grupp, OÜ Päikesepagar.

MTÜ Eesti Taaskasutusorganisatsiooni liikmed on Tetra Pak SIA, Elopak OY Eesti filiaal, Procter & Gamble International Operations S.A., Unilever Eesti OÜ, Valio Eesti AS, Põltsamaa Felix AS, Altia Eesti AS, AS Santa Maria, Eskaro AS, Tikkurila AS, Kaupmees & Ko AS, Raisio Eesti AS, Rimi Eesti Food AS, Prisma Peremarket AS, ETK, Sanitex Estonia OÜ.

Tootjavastutusorganisatsioon OÜ osanikud on AS LTT, AS Balsnack International Holding, R-S Packing OÜ, AS Smarten Logistics, RR-Lektus AS, AS Sirowa Tallinn, MAXIMA Eesti OÜ, AS OG Elektra.

arutab lähiajal ka pakendikomisjon. Kohe pärast erimeelsuste lahendamist on võimalik eelnõu valitsusele esitada,” kirjutas Ivanov Äripäeva küsimusele vastates.

2010. aastal riigi tegevust pakendijäätmete kogumisel ning taaskasutamisel auditeerinud riigikontroll jõudis järeldusele, et kehtivat pakendiseadust on vaja muuta. Riigikontrolli tollase hinnangu kohaselt ei suuda riik tagada, et taaskasutusorganisatsioonidel oleks piisav finantsuutlikkus ja finantsuuhete läbipaistvus. Vähesed läbipaistvuse heaks näiteks on ka kõrvalküljel olev Äripäeva suhtlus MTÜ Eesti Pakendiringlus juhi Aivo Kangusega.

Karmi hinnangu põhjuseks on puudulik järelevalve pakendiette võtjate, neid esindavate taaskasutusorganisatsioonide ning pakendijäätmete taaskasutajate üle. Riigikontroll soovitas keskkonnaministril muu hulgas reguleerida selgemini pakendijäätmete taaskasutuse tõendamise põhimõtteid, sõnastada taaskasutusorganisatsioonidele selgemad nõuded nende tegevusülevaadete (aruannete) koostamiseks jms.

Eelmine minister oli riigikontrolliga päri. Tollane keskkonnaminister, samuti Reformierakonda kuuluv Jaanus Tamkivi oli enamiku riigikontrolli soovitud nõus ning ministereiumi 2010. aasta tööplaani võetigi pakendiseaduse muutmise eelnõu koostamine.

Äripäeva andmetel oli esialgses eelnõus punkt, mis ei meeldinud aga MTÜga Eesti Pakendiringlus seotud inimestele. Näiteks ei olnud meelepärase muudatus, mis oleks sundinud suurendama pakendite kogumise tegevate MTÜde liikmete arvu. MTÜ Eesti Pakendiringlus liikmeteks on prae-

Ä Kirjavahetus Omapärased läbirääkimised vastuste saamiseks

MTÜ-le Eesti Pakendiringlus Autovaala ja Autorollo kohta esitatud küsimustele vastuse saamine osutus üllatavalt raskeks katsumuseks. Allolev on väljavõte kirjavahetusest Äripäeva ajakirjanike ja Eesti Pakendiringluse juhi Aivo Kanguse vahel.

28. jaanuar Äripäeva esimene kiri MTÜ Eesti Pakendiringlus juhile Aivo Kangusele

Meie andmetel on MTÜ Eesti Pakendiringlus kandnud OÜ-le Autorollo 400 000 krooni läbi OÜ Autovaal. /---/ Miks andis Eesti Pakendiringlus 400 000 krooni Autovaala kaudu Autorollosele?

Kas Eesti Pakendiringlus on selle raha tagasi saanud? Millal?

Kellega Autorollo esindajatest olete suhelnud nende ülekannete teemal?

Kas Rain Rosimannusega olete suhelnud nende ülekannete teemal?

MTÜ Eesti Pakendiringlus on aastatel 2009 ja 2010 Autovaalale kokku kandnud suurusjärgus viis miljonit krooni. Mis lepingute täitmisega oli tegemist?

Kangus vastab

Esmalt soovin ma kirjaliku kinnitust, et minu vastused Teie kirjalikele küsimustele avaldatakse muutumatul kujul ja täies mahus. Vastuste mitteavaldamise korral ei pea te tulevikus minuga suhtlemisele enam aega kulutama. Palun anda ette tähe märkide maksimumarv koos tühikutega, et ei toimuks mõeldarääkimisi. Sellest printsipiibist lähtudes võiks ka edaspidine suhtlus toimuda.

29. jaanuar Äripäeva teine kiri

Vastuste sisu kindlasti ei muudeta. Mahuga on selline asi, et see sõltub leheruumist. Enne avaldamist saame teie sõnad saata uuesti ülevaatamiseks, et oleks selge, mis ja kui palju avaldatakse. Aga küsimused on endised.

Kangus vastab

Mulle ei sobi variant, et minu vastustest valitakse välja “mis ja kui palju avaldatakse”. Kui Äripäeval peaks olema sisuline huvi minu vastuste vastu, siis soovin viiski saada teada tähe märkide arvu koos tühikutega ning seda kasutada. Kui Äripäevale kokkulepitud mahus vastuse avaldamine ei sobi, siis ei sobi minule ka ülalkirjutatud vormis vastamine.

Teiseks soovin ma teada konkreetset alginfot, millele vastata:

1) kust pärineb ja millises vormis on Äripäeva poolt konkreetsetel kuupäevadel Pakendiringluse arvetelt Autovaalale tehtud ülekannete info?

Palun edastage mulle kommenteerimiseks alginfo.

2) “MTÜ Eesti Pakendiringlus on aastatel 2009 ja 2010 Autovaalale kokku kandnud suurusjärgus viis miljonit krooni.” Kust pärineb ja millises vormis on Äripäeval konkreetsetel perioodil Pakendiringluse arvetelt Autovaalale (Autovaalale Pakendiringlusest laekunud) ülekannete info?

Palun edastada mulle alginfot kommenteerimiseks.

30. jaanuar Äripäeva kolmas kiri

Kas ma saan õigesti aru, et Eesti Pakendiringlus ei soovi nende ülekannete tagamaid kommenteerida?

Meil ei ole tavaks jagada infot selle kohta, kust meie andmed pärinevad ja see polegi praegu oluline. Oluline on avalikkuse jaoks tootjavastutusorganisatsiooni koostöötajad ja nendega tehtud tehingud. 1000 tähe märki kommentaariks sobib Äripäevale, kui tegemist on ka sisulise vastamisega küsimustele.

Kanguse vastus

Te olete täiesti valesti aru saanud, et Pakendiringlus ei soovi antud teemat kommenteerida. Vastupidi, ma soovin et kommentaar avaldatakse muutumatul kujul, mida ma Teie viimasest lausest ka välja loen arvestades eelnevat kirjavahetust. /---/ Ja veel üks asi.

Juhin Äripäeva tähelepanu faktile, et konkreetset finantsandmed ettevõtete või isikute kohta, mida ei ole võimalik hankida avalikest infokandjatest, kuuluvad pangasaladuse alla. Isikud, kes majandus- ja kutsetegevuse raames vastavalt krediidiasutuste seadusele saavad ligipääsu pangasaladusele, on seal ära märgitud ning samuti, mida nad selle infoga teha võivad. Kellel iganes Pakendiringluse või Autovaala konkreetne finantsinfo/pangasaladus käes, siis Äripäevale, Koit Brinkmannile või kellele iganes vastava info edastamine on vastuolus seadusega.

Seega soovitatakse juristiga nõu pidada ja hoolikalt kaaluda, kui detailselt (ja kas üldse) Teie käes olevat pangasaladust avaldate. Kas kõik Teie küsimustes toodud numbrid omavad seost püstitatud teemaga või on hoopis eesmärgiks pangasaladuste avaldamisega kahjustada konkreetsete isikute mainet ning majandustegevust?

30. jaanuar Äripäeva neljas kiri

Aitäh vastamast! Vastusega seoses tekkis veel küsimusi. Autovaal pakub Eesti Pakendiringlusele konteinerite rendi teenust ning teatavasti tuleb taaskasutusorganisatsioonil tagada pakendi ja pakendijäätmete käitlemisega seotud teenuste ostmise konkurentsi alusel.

Kus ja millal ilmus teade konteinerite renditeenuse konkursist? Kes lisaks Autovaalale tegid konkursil pakkumised? Kas 2009. a ja 2010. a rendimaksud Autovaalale olid kokku üle viie miljoni krooni? Kas OÜ Prügitoront osutab Pakendiringlusele teenust? Millist?

Kas Eesti Pakendiringlus on retinud või rendib OÜ-le Prügitoront veokit? Mis hinnaga?

Kangus vastab

Mitu tähe märki mulle vastuste avaldamiseks eraldatakse? Ühtlasi ma annan teada, et kõik päevad ei ole vennad ja ma ei tarvitse kogu aeg tulevikus vastusteks kättesaadav olla. Vastused kahtlemata saate, kuid meie põhitöö on ikka pakendijäätmete taaskasutamise organisatsioonidele.

4. veebruar Aivo Kanguse kiri Äripäeva ajakirjanikule

Saatsin ka kolmapäeval päringu, millele pole vastust saanud. Enne kui ma ei tea, et mu vastused ka täies mahus avaldatakse, ma ka ajakirjanikuga ei suhtle. Seega pall puhalt Teie väravas.

Äripäeva vastus

Vastuste täieliku avaldamise kohustust ühelgi ajakirjanusväljaandel ei ole ega saagi olla. Kahju, kui Te ei soovi olla avatud ja taaskasutusorganisatsiooni juhina selle tehinguid selgitama.

Samal päeval vastab Aivo Kanguse asemel Eesti Pakendiringluse büroojuht

Kuna Aivo Kangus ei ole täna enam kontor, siis annan edasi tema sõnad:

“Tulenevalt meie kirjavahetusest vastan nii lühidalt kui võimalik. Vastavalt pakendiseadusele on EPR teenused sisse ostnud konkurentsi korras. Tulenevalt pakendiseadusest on EPR tegevuse seadustele vastavalt korduvalt kontrollitud nii maksumat kui keskkonnainspeksioon. Arvestades ka eelnevaid vastuseid, arvame, et oleme avalikustanud piisaval määral oma tegevust.”

6. veebruar Äripäeva uus kiri Aivo Kangusele ja MTÜ Eesti Pakendiringlus üldaadressile

Saadam Äripäeva ja EPRi kirjavahetuse kohta veel täpsustavad küsimused. Juhin tähelepanu, et 4. veebruaril saadetud vastuses te ei vastanud küsimustele. Küsimustele vastamise asemel te teatasite, kes on EPRi tegevust korduvalt kontrollinud. Seda me aga ei küsinud.

Te vastasite, et olete teenused ostnud sisse konkursi korras, aga jätsite vastamata, millal konkreetne konkurs toimus ja kus ilmus teade selle toimumise kohta.

Seetõttu saadan Äripäeva küsimused uuesti ja loodan, et te neile ka vastate.

Sellele kirjale ei olnud eile õhtuks veel vastust tulnud.

2010

**aasta keskkonnaministereiumi
tööplaanis oli pakendiseaduse
muutmise eelnõu koostamine.**

Seaduste ja eel- nõude ettevalmistamine on aeganõudev ja põhjalik töö.

Keskkonnaministereiumi avalike suhete osakonna juhataja Pavel Ivanov

gu ainult neli ettevõtet. Liikmete ringi laiendamise tooks kaasa selle, et info MTÜs toimuva kohta jõuaks suurema hulga inimeste kätte. Millegipärast aga kadus see nõue eelnõust juba enne e-õigusesse jõudmist.

On avalik saladus, et pakendijäätmete äris liigub palju raha ning osavad ärimehed on suutnud tekitada mittetulundusühingute varju firmade rägastiku, mille kaudu võetakse taaskasutusorganisatsioonist raha välja. Samuti on ärimehed, käsi pikal, taotlemas Keskkonnainvesteeringute Keskuse ja Ettevõtlike Arendamise Sihtasutuse (EAS) toetusi. Suurem läbipaistvus pakendijäätmete kogumisele oleks neile tõenäoliselt vastukarva.

ELUKALLIDUS

Enim tõstis hindu elekter.

Leevendust pakkus tasuta ühistransport

KADRI PÖLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Eelmise aasta jaanuariga võrreldes mõjutasid tarbijahinnaindeksit enim eluasemekulutused, mis andsid kogutõusust ligi poole. Sellest ligi kaks kolmandikku andis kodudesse jõudnud elekter. Siiski kasvasid hinnad kokku vähem kui möödunud aastal.

Detsembriga võrreldes mõjutas jaanuaris tarbijahinnaindeksit peamiselt elekter, mis kodudesse jõudnult oli 23,6% kallim, teatas statistikaamet. Tarbijahinnaindeksi muutus oli jaanuaris võrreldes eelmise aasta detsembriga 0,7% ja võrreldes eelmise aasta jaanuariga 3,4%. Kaubad olid 2012. aasta jaanuariga võrreldes 2,9% ja teenused 4,4% kallimad.

Swedbank Eesti peaökonomisti Tõnu Mertsina hinnangul tõstis jaanuaris tarbijahindu enim elektri kallinemine ja veidi leevendas tõusu ühistranspordi odavnemine.

"Tarbijahindade 0,7protsendilise kasvu panustas oodatult enim elektri hinna kallinemine. Aktsiisitõusu aga ka soodumüükide lõppemise tõttu kerkisid ka alkohoolsete jookide ja tubaka hinnad. Teisalt kompenseeris osaliselt tarbijahinna kasvu tasuta linnatranspordi käivitamine Tallinnas ning ulatuslikud aastaalguse riiete ja jalatsite soodumüügid," kommenteeris Mertsina.

Toiduainete ja mootorikütuse hinnakasv kiirenes kuises võrdluses vastavalt 0,8 ja 0,6 protsendini. Mertsina ütles, et oodata on ka põllumajandussaaduste nõudluse kasvu, mis muudab toiduained kallimaks. "Ka on viimasel ajal rasked loodustingimused põllumajandustoodangut rohkem mõjutanud ja seetõttu on nende hinnad kõikumamaks muutunud," lisas ta.

Hoolimata sellest, et võrreldes nafta tootmisega on maailmaturul nafta nõudlus küllaltki nõrk, on nii toornafta kui ka kohalikud kütusehinnad viimastel nädalatel mõnevõrra tõusnud. Kui majandus aktiivsemaks muutub, tõusevad aga kütusehinnad veelgi, ennustas Mertsina.

Et tarbijahindade muutus sõltub oluliselt kogu maailma, eurosooni ning sealt edasi ka Eesti majandusolukorrast, siis hinnakasvu olulist kiirenemist Mertsina lähikuudel ette ei näe.

Elektri hinna tõusu eriti tunda. Alates eelmise aasta kevadest on aastases võrdluses administratiivselt reguleeritud hindade kasv aeglustunud. Seevastu mittereguleeritavate hindade kasv on kiirenud. Et jaanuarist alates kujuneb elektri hind

valdavalt turul ning see arvestatakse mittereguleeritavate hindade hulka, on selle kategooria hindade kasvu kiirenemine veelgi ilmsel.

Rahandusministeeriumi fiskaalpoliitika osakonna analüütik Kristjan Pungas märkis, et elektri kallinemise kõrval olid aga tänavu jaanuari hooajalised allahindlused riitele ühed viimaste aastate suurimad.

"Jaanuaris oli inflatsioon oodatust tagasihoidlikum. Elektrituru avanemise mõju pehmendasid hooajalised allahindlused ning mõne teenuse odavnemine," ütles ta.

Pungase sõnul oli elektrituru avanemise mõju inflatsioonile märkimisväärne 0,9 protsenti.

"Aasta alguses tõusnud alkoholi ja tubakatoote aktsiisimäärad mõjutavad hindu suuremal määral just järgmisel kuul, kui eelmise aasta lõpus soetatud varud on realiseeritud.

Osaliselt tasakaalustas nende tegurite mõju tasuta ühistranspordi kehtestamine Tallinnas," kommenteeris Pungas.

Elektri kallinemise kaudseid mõjusid nende kaupade hindadele, kus elektrikulude osakaal on suurem, tema sõnul ei täheldatud. "Samas, kui kon-

Ä Tasub teada
Enim kallinesid munad ja kartul

protsentides

KALLINES	
Munad	37
Kartul	25
Kohv	9
Tangained	9
Lihatooted	0,9
Teravili	11

ODAVNES

Piimatooted	4,2
Õlid ja rasvad	12
Suhkur	19,9

ALLIKAS: STATISTIKAAMET

raamatupidaja.ee

15. veebruaril

Meriton Conference & Spa hotell

Lemmiklektori loeng:

Käibemaks piiriülestes tehingutes

Käsitlemisele tulevad teemad:

Kauba käibe maksustamine

Ühendusesisene käive ja soetamine. Import- ja eksporttehingud. Paigaldatav kaup. Kolmnurktehingud Kohustus registreerida ennast välisriigis käibemaskohustuslasena. Käibe töendamine. Kaubaarvete korrektne vormistamine.

Teenuste maksustamine

Erinevad teenuste liigid ja nende maksustamine Käibe töendamine. Teenusarvete korrektne vormistamine.

Käibemaskohustuslasena registreerimine välisriigis

Kuidas käib registreerimine ja deklaratsioonide esitamine? Käibemasku tagasitaotlemine, kui käivet on maksustatud vale riigi käibemaksuga (müüja ja ostja risk). Käibemaskohustuslasena registreering mitmes riigis korraga - millises riigis tekib käive?

Loengu soodushind kuni 08.02.2013 registreerudes 169 eurot (km-ga 202,8 eurot), hiljem 199 eurot (km-ga 238,8 eurot). Registreerimine veebis www.raamatupidaja.ee või telefonil 667 0411. Seminarit projektijuht Anne-Ly Raudhein, tel 667 0107.

MARKO SAAG,
Advokaadibüroo
Glimstedt advokaat

Äripäev
Meriton Hotels

Metro Capital laieneb Riiga

Metro Capital Management laiendab haaret Läti kaubanduspindade turul, pidades läbirääkimisi 13 000 m² projekti arenduseks Riia kesklinna piirkonnas.

Samasugune suurprojekt on ka eelmise aasta lõpus Riias avatud 8000ruutmeetrine Prisma hüpemarket.

"Nõudlust sarnaste ühele ankurüürnikule keskendunud kaubanduspindade järele on Riia turul kindlasti veel ning ka meie arendustööd sel suunal jätkuvad," kommenteeris keskuse arendamist juhtinud Metro Capital Managementi osanik Arle Mölder.

Prisma Läti ja Leedu piirkonna juhi Pekka Sääskilahti sõnul on Riias kaubanduspindade turu areng Tallinnast veidi maha jäänud ning suured ematarbekaupade müüjad alles kujundavad oma positsioone.

"Prisma soovib sellel turul tugevaks tegijaks saada, mistõttu

avasime Riias eelmise aasta viimastel kuudel korraga kaks uut hüpemarketit," selgitas ta.

Hüpemarketi kõrval asub 9000ruutmeetrine parkimismaja. Projekti koguinvesteering oli ligikaudu kümme miljonit eurot.

Metro Capital Managementi omanikud on Madis Habakuk, Arle Mölder, Sulo Nigul ja Iveta Habakuk. Metro Capital on rahvusvaheline varahaldusettevõtte kontoriga Tallinnas ja Riias. Ettevõtte hallatavate varade maht on üle 50 miljoni euro.

Praegu on firmal Tallinnas ehitamisel Väike-Kalamaja elamukvartal Soo tänaval, Valgevase Kodu elamukvartal Valgevase tänaval, Burmani Maja kortermaja Kreutzwaldi tänaval, Kadrioru kortermajad Raua 10 ja Wiedemanni 11 ning Eesti Raudtee endise peahoone renoveerimine kortermajaks Vanalinnas Pikk 36.

UUE Keskuse arendamist juhtinud Arle Mölder märkis, et Riias on nõudlust ühele ankurüürnikule keskendunud kaubanduspindadele küllalt. FOTO: ANDRAS KRALLA

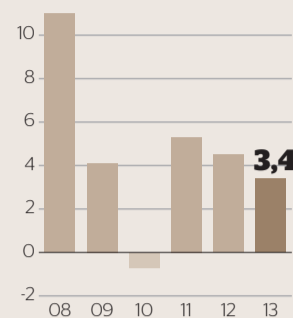
ARIPA.EE

Ä Vördlus Hinnatõus taltunud

THI aastane muutus jaanuaris, %

ALLIKAS: STATISTIKAAMET

24%

**kallines kodudes-
se jõudnud elekter
jaanuari ja detsembrit
võrreldes**

**TMB AS-i juhataja Jaan Luts
kinnitas, et kokkuvõttes on
rahaline kulu elektrile kindlasti
suurem kui eelmisel aastal
samal ajal.** FOTO: VAINU ROZENTAL

kurents võimaldab, ei ole hinnatõus lähikuudel välistatud," märkis ta.

Riiete ja jalatsite suurte hooajaliste allahindluste põhjuseks tõi Pungas tõsiasja, et tõenäoliselt on kaupmehed tarbijate kasvavate kulutuste taustal riiete kaubavalikut suurendanud, mistõttu vaurid on kasvanud.

Suure elektritarbimisega ettevõtete jaoks palju ei muutunud. Eesti Konjunktuuriinstituudi andmetel on suurenenud ettevõtete müügihinna kasv ootused. Kuna elektri osakaal ettevõtete kogukuludes on keskmiselt 1%, siis ei peaks see olema laiapõhjalise hinnatõusu põhjuseks. Seda enam, et suurte elektritarbijate jaoks avanes elektriturv juba 2010. aastal.

Eesti Panga prognoosi kohaselt kujuneb selle aasta keskmiseks harmoniseeritud tarbijahinna tõusuks 3,6% eeldusel, et toormete hinnatasemes ei toimu suuri muutusi. Euroala inflatsioon aeglustus Eurostati esialgse hinnangu kohaselt jaanuaris kahe protsendini. Euroala keskpankade ühisprognoosi kohaselt jääb euroala käesoleva aasta keskmine inflatsioon vahemikku 1,1–2,1%.

Ä Kommentaar Läheme elektrilt üle gaasile

JAAN LUTS,
TMB ASI juhataja

Kokkuvõttes on arve suurem kui mõõdunud aastal samal ajal.

Elektriarve ei ole meil veel kahjuks tulnud, aga võrguteenuste arve on olemas. Võrgutase pool on võrreldes eelmise aastaga umbes seitse protsenti kõrgem.

Elektrienergia hind on kindlasti rohkem tõusnud, aga mis see number konkreetselt on, seda ei oska veel täpselt öelda. Meil on börsipakett ja müüja on Eesti Gaas.

Rahaline kulu elektrile on ikka oluliselt suurem kui eelmisel aastal. Tootmisettevõttele sõltub see väga palju tootmismahtudest.

Meie ettevõtte ei ole aastaringset päris ühtlane tootmismaht, nii et oleks iga kuu samamoodi. Seetõttu sõltub kulu võib-olla rohkem tootmismahtu kui hinnast.

Kokkuvõttes tuleb loomulikult arve oluliselt suurem, kui see oli mõõdunud aastal. Teenuste hinna tõstmist me ei saa kavandada, sest meil on pakkumised konkursi korras. Meil ei ole jaekaup, et tõstame ühtlasi hinda.

Kindlasti kavandame kokkuhoimeetmeid, tuleb tähelepanelikult jälgida, et mitte kusaigil ei oleks üleliigset kulutamist.

Mis puudutab valgustust, siis on oluline jälgida, et see tarbetult ei põleks, sest väga suur osa kulutustest läheb just valgustuse peale. Samuti ei tohi asjatult sisse lülituses olla kütteseadmeid. Eriti tuleks silmas pidada just talvist kulutamist. Talvel on elektri börsihinnad väga palju kõrgemad kui kevadel või suvel.

Püüame ka elektri pealt rohkem üle minna teistele energiaallikatele, peamiselt gaasiga kütmisele. Meil muud siin eriti polegi. Gaas on siiski üle kahe korra odavam.

Parts: laen Estonian Airile on tavaline

Valitsuse otsus Estonian Airi laen välja maksta kipub olema tavapärase, ütles majandusminister Juhan Parts eilsel valitsuse pressikonverentsil.

Valitsus otsustas eile maksta välja laenu viimase osamakse, mille suurus on 4,5 miljonit eurot. "See kipub juba tavapäraseks. Olukord on selline, et valitsusel on endine soov see ettevõtte saneerida," kommenteeris Parts.

Ettevõtte ümberkorraldamine tema sõnul jätkub. "Selle kava peab tagama ettevõtte pikaajalise rahalise jätkusuutlikkuse," selgitas minister.

Teine küsimus on koostöö Euroopa Komisjoniga riigiabi loa saamiseks. "Olukord on dünaamiline, küllap me peame seda ka järgnevatel nädalatel valitsuses arendama," tõdes Parts.

Küsimusele, kui kauaks peaks sellest rahast jätkuma ja mis juhtub siis, kui laenu raha otsa saab, vastas Parts, et see sõltub ettevõtte enda tegutsemisest ja rekonstrueerimisest. "Sõltub ka sellest, kui palju reisijatele õnnestub pileteid müüa. Me ei taha, et see kaua kestab. Peame küpsetama parema otsuse Eesti riigi jaoks. Selgus on ka valitsuse huvides," lausus Parts.

Estonian Airile makstav summa on viimane osamakse 8,3 miljoni euro suurusest laenust, mille valitsus otsustas eelmise aasta lõpus reservfondi vahenditest Estonian Airile eraldada.

Laenu esimene osamakse oli 793 000 eurot ning see maksti välja laenulepingu sõlmimise kuupäeval. Teine, kolme miljoni euro suurune osamakse tehti 18. jaanuaril.

ARIPAEV.EE

**KAARDID
ENNUSTAVAD**
Tel 900 1727 • 24 h
Hind 1,09 €/min
Sooduspakkumine: www.ennustus.ee
Kätelt ennustamine veebis:
www.hiromantia.eu

Nurmiko Aiandipood
Tel 673 7530, aiandipood@nurmiko.ee
**Parim valik tulpe uuenenud
Nurmiko Aiandipoest**
www.nurmiko.ee

VAIDLUS

Tallinna Sadam pöördub riigikohtusse

Tallinna Sadam vaidlustab ringkonnakohtu otsuse Muuga sadama konteinerterminali operaatori Rail Garanti suhtes ja läheb riigikohtusse.

Tallinna ringkonnakohtu töi Tallinna Sadama riigihanke tühistamise võimaluse lähemale, teatas Anatoli Kanajevile kuuluv Transiidikeskuse AS.

Tallinna Sadama õigusosakonna juhataja Toomas Tralla sõnul otsustati ringkonnakohtu määrusega vaidlustuste lepingute ring, mis aga ei mõjuta asja sisulist lahendamist halduskohtus.

PANGANDUS

Swedbank sulgeb tänavu kuus kontorit

Tänavu vähendab Swedbank oma kontori- ja sularahaautomaatide võrgustikku – kokku suletakse aasta jooksul kuus kontorit.

1. juunil sulgevad ukse Marienthali ja Kawe kontor Tallinnas, Põhjakeskuse kontor Rakveres ning 1. juulil Elva ja Märjamaa kontorid. Pärnu Teatri kontor suletakse märtsis.

Kuue võrra jääb vähemaks ka sularaha väljavõtukohti – viis neist Tallinnas ja üks Tartus.

Märtsis hakkavad üle Eesti 30 automaati pakkuma samas masinas nii sularaha väljavõtmise kui ka sissemaksimise võimalust.

ETTEVÕTLUS

Hääle ja Bidilo ärid võivad koonduda

Sel nädalal rahuldab konkurentsiamet Heiti Hääle ja Igor Bidilo aasta alguses esitatud taotluse kahe ettevõtja mootorikütuse jae-müügiga tegelevate äride koondumiseks.

Amet leidis, et koondumise puhul ei muutu oluliselt konkurentsiolekord ega teki turgu valitsev seisund.

Hääle sõnul oli heakskiidu saamine viimane formaalne samm Ale-xela grupi loomisel.

Danske Banki aastakasum Eestis kasvas 13%. Kasum ligi 69 miljonit

Danske Banki maksueelne kasum Eestis kasvas mullu aastaga 13 protsenti, ulatudes 68,6 miljoni euroni. Pangajuht Aivar Rehe sõnul aga majanduses ter-vikuna riskid kasvavad ja oodata on majanduskasvu pidurdumist.

2011. aastal sai toona Eestis Sampo panga nime all tegutsenud Danske 60,6 miljonit eurot maksueelset kasumit, mis jäi ka puhaskasumiks.

Mullu novembris tasus Danske Eesti filiaal kasumiosa pealt tulumaksu 6,7 miljoni euro ulatuse, seega oli eelmise aasta puhaskasum 61,9 miljonit eurot.

Danske klientide hoiused ületasid 2012. aasta lõpus laene 525 miljonit euro võrra.

Laenude ja hoiuste suhtarvuk kasvades pangal 69% võrreldes 79 protsendiga 2011. aasta lõpus.

Ä Tasub teada Hapude laenude maht hääbumas

DANSKE BANKI neljanda kvartali kasum viiekordistus, kuna Taani suurima panga halbade laenude kasv on hakanud hääbuma, kirjutab uudisteagentuur Bloomberg. **200 MILJONILT** Taani kroonilt (mullune kasum) 1,15 miljardi kroonile (154 miljoni eurone) hüppas Danske viimase kvartali kasum, ületades veidi analüütikute 1,1 miljardi kroonist keskmist prognoosi. **KASUMIHÜPPE** taga on mahakirjutatud laenude vähenemine 4,8 miljardilt 2,6 miljardile Taani kroonile.

ALLIKAS: DANSKE BANK

"Hoiuste-laenude suhe on Danske Bankil Eestis tegutsevate suurpankade hulgas parim," ütles Danske panga juht Aivar Rehe.

Laenuportfelli kogumaht on Danske Eestis vähenenud, kuid alanemise tempo on aeglustunud. Laenude ja liisingute kogumaht oli eelmise aasta lõpus 1,17 miljardit eurot, tunamullu 1,36 miljardit.

Hoiuste mahus hoidis Danske Eestis eelmise aastaga võrreldavaid tasemeid. Aasta lõpus ulatus hoiuste maht 1,69 miljardi euroni, 2011. aasta lõpus aga 1,72 miljardini.

Majanduskasv võib pidurdu-da. Üldist majandusolukorda kommenteerides sõnas Rehe, et majandus küll kasvab edasi, ent aeglasemalt kui viimasel ajal.

"Eesti majandust tuleb vaadata otseselt Euroopa majanduse aktiivsuse kontekstis. Suure turupotentsiaaliga Euroopa majandus- ja tarbijakindluse usaldusindeksid on langenud kogu 2012. aasta vältel," märkis ta. Euroopa tööpuudus jõuab kõrgemale kui kunagi varem, li-sas Rehe.

"Eesti sihteksportiturud on Skandinaavia maad, mistõttu võime eeldada, et majanduse "külumislaine" puudutab ka meie majandusaktiivsust," kinnitas ta.

Rehe lisas, et kuna Rootsi ja Soome majandused põimuvad Euroopa turgudega üha enam, peame tänava valmistuma pehmemaks majanduskasvuks.

"Kuid rõhutan – ikka kasvab," lisas ta.

ARIPAEV.EE

TALLINNA LINNATEATER PAKUB TÖÖD TURUNDUSJUHI, kelle põhiülesanneteks on teatri turundus- ja reklaamialase töö korraldamine ja arendamine ning müügi- ja publikuteenindusüksuste töö koordineerimine.

Tööleasumise aeg 2013. aasta märts.

Ootame turundusalase ja juhtimisalase kogemusega, kõrgharidusega ideederikast meeskonnatöölise orienteeritud rõõmsameelset kolleegi, kellel on valmisolek töötada loomingulises kollektiivis.

Töö eeldab kultuurivaldkonna tundmist, väga head suhtlemisoskust, süsteemsust, pingetaluvust, samuti väga head eesti keele ja vähemalt kahe võõrkeele oskust, kontoritarkvara tundmist ja orienteerumist sotsiaalmeedia võrgustikes.

Pakume meeldivat töökeskkonda ja igapäevaseid väljakutseid, töötasule lisaks enesetäiendus- ja sportimisvõimalusi.

CV ja 1-2 leheküljeline nägemus tulevase töö ning oma sobivuse kohta sellele ametikohale palume saata märgusõnaga „Turundusjuht“ e-posti aadressil linnateater@linnateater.ee või postiga aadressil Lai 23, Tallinn 10133.

Kandideerimissoovid palume esitada hiljemalt 12.02.1013.

Lisainfo telefonil 665 0801, Maire Janisk.

PRIVILEEG

ainult Äripäeva tellijale

Aserbaidžaaani mägimatk

Seiklusliiniku tailor-made Aserbaidžaaani mägimatk Shahdagi tippu. Valige seltskond, vaadake 4243 m kõrguselt alla oma senisele elule ja avastage, et selle otsusega ületasite Te oma bossi mäekõrguselt. Aserbaidžaan on uus ja eksklusiivne sihtkoht 2013. aasta vallutusteks. Aserbaidžaan on seiklushimulistele mitmes mõttes ihaldusväärne. Turiste seal veel väga palju pole ning sinna saamiseks tuleb läbida keeruline lubade ja viisade kadalipp. Inimesed on Kaukaasiale omaselt lahked ja suhtlusaltid. Loodus oma kaunite vaadetega kutsub avastama ning söök ja jook viivad lausa keele alla. Reis toimub 04.07–13.07.2013.

Vaid 890 €

ELUS ON VÄHE NEID, KELLEL ON PRIVILEEG. ÄRIPÄEVA TELLIJANA* KUULUTE KINDLALT NENDE HULKA. PRIVILEEG ON UUS EKSKLUSIIVNE OSTUKESKKOND, MIS AVAB TEILE UNIKAALSETE PAKKUMISTE MAAILMA. PAKKUMISED ON TEIE JAOKS HOOLEGA VALITUD JA PANDUD KOKKU ÄRIKLASSILE OMASEL TAILOR-MADE-PÕHIMÕTTEL. NENDE SISUKS ON KVALITEET NING KORDUMATU LISAVÄÄRTUS, MIDA SAAVAD NAUTIDA ÜKSNES VALITUD. VAADAKE JA VEENDUGE ISE: PRIVILEEG ON OMA NIME VÄÄRT.

*Äripäeva tellijateks loetakse eraisikutest tellijaid ja Äripäeva tellinud ettevõtete töötajaid.

Kaunis üllatus

Alates 19.90 €

Idee valentinpäevaks: eksklusiivne kimp punastest roosidest ja kuninglikust lilliast koos magusa üllatusega või kaunis tulbikimp. Vaimustav kingitus neile, kellest tõesti hoolite või kellele soovite muljet avaldada. Lisaks mugav võimalus vältida sõbrakuu ummikuid lillepoodides. Tuntud ja usaldusväärne lillemüüja toimetab lilled sobival kuupäeval otse adreessadini. Mis võiks olla veel parem viis avada oma süda ja vajaduse korral ka veidi üllatada?*

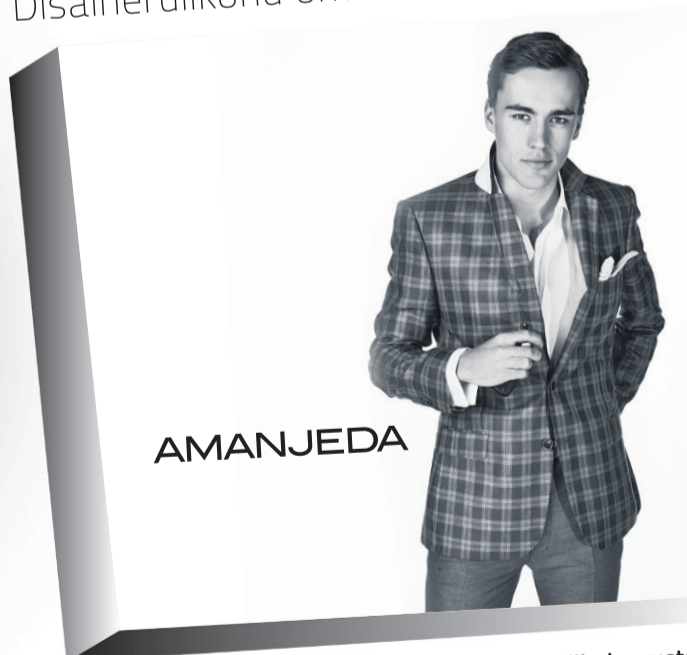
Illy kohvimasin

Vaid 169 €

Illy kohvimasin – Võimaldab omada kohvivalmistamise tipptaset! Itaalia arhitekti Luca Trazzi modernse disainiga espressomasin – tippkvaliteet ühe nupuvajutusega. See on Teie eksklusiivne õigus soetada äriklassi kohvimasin privilegeeritud hinnaga. Ole esimeste seas! Tipptasemel kohvinauding on uue Illy kohvimasinaga X7.1 lihtne: asetage Illy kohvikapsel X7.1 kohvimasina kâpa sisse ning vajutage nuppu. Vaid 30 sekundit ja saate nautida autentset Itaalia espressot, mis on täidlane, tasakaalukas ning kvaliteetne. Algpärane Illy kohv.

Disainerülikond oma mõõtude järgi

AMANJEDA

799 €

„Võimalusi, kuidas end esitleda on lõputult. Stiilierinevuste ja mängureeglite tunnetamine, nende oskuslik kasutamine on kunst. Tulemuseks on harmoonia – tervik välimusest, ellusuhtumisest ja suhestumisest ümbritsevaga – stiilus.“ Katrin Kuldma.***

Vaata kõiki pakkumisi: privileeg.aripaev.ee

** Tulbikimp 19,90 eurot, kimp punastest roosidest ja kuninglikust lilliast koos Rafaelloga 49,90 eurot. *** Kangaste valik. Pakkumises märgitud ülikondade hind sisaldab valitud kangaid Loro Piana, Guabello ja Cerruti uutest kollektsioonidest. Valikusse kuuluvad kevadised lina, siidi ja kašmiiri segud villaga, samuti klassikalised villakangad eri toonides ja mustrites. Tellija saab valiku teha ka kõikide Amanjeda kangaste seast, tasudes vajaduse korral lisanduva osa hinnast.

EUROOPA Keskpanka juht Mario Draghi kinnitas, et keskpang jätkab majanduskasvu toetavat rahapoliitikat. FOTO: AFP SCANPIX

Draghi rääkis euro nõrgemaks. Reaalne sekkumine jäi reservi

SIRJERANK
sirje.rank@aripaev.ee

Euro, mille tugevuse üle on juba nurisema hakatud, nõrgenes eile, kui Euroopa Keskpanka juht Mario Draghi andis mõista, et euro tugevnemine võib mõjutada inflatsiooni ja euroala majanduse toibumist.

“Vahetuskurss ei ole poliitika eesmärk, kuid see on oluline majanduskasvu ja hinnastabiilsusele,” ütles Draghi pressikonverentsil keskpanka intressinõupidamise järel, kus enim jälgitud baasintressi määr jäi 0,75% tasemel muutmata. “Me tahame näha, kas see tugevnev trend jääb kestma ja kas see mõjutab meie hinnangut inflatsiooni mõjutavatele riskidele,” jätkas Draghi.

Euro tugevnemist oli lausa eraldi nimetatud riskide hulgas, mis võivad euroala inflatsiooni arvatust kiiremini alandada.

Eile nõrgenes euro Draghi sõnade peale ligi protsendi võrra, kaubeldes tasemel 1,3398 dollarit eurost.

“See oli verbaalne interventioon,” kommenteeris agentuurile Bloomberg Commerzbanki ökonomist Jörg Krämer. “Draghi rõhutas korduvalt, et Euroopa Keskpank jätkab majanduskasvu toetavat rahapoliitikat ning

Draghi suurim väljakutse oli näidata oma maagilisi verbaalse interventiooni võimeid ja vahetuskurssi sõna jõul nõrgestada.

ING panga ökonomist Carsten Brzeski

kaudselt anti mõista, et tuleval kuul võib EKP oma inflatsiooniprognose kärpida.”

Inflatsioon üllatas. Eurostati esialgse hinnangu järgi alanes inflatsioon jaanuaris euroalal keskmiselt 2% tasemele, mis oli oodatust suurem langus. Eile märkis keskpang, et juba lähikuudel võib inflatsioon langeda alla poole 2% taset. Varem prognoositi seda 2013. aasta jooksul.

Euroala majanduskasvu väljavaadete suhtes keskpang eile hoiakut ei muutnud – aeglase toibumine algab aasta teisel poolel. Samas püsib risk, et tegelik areng jääb oodatule alla. Eriti teeb keskpangale muret, et väiksemate ettevõtete ja pankade jaoks ei ole laenuitingimused paranenud, ehkki olukord finantsturgudel on märgatavalt rahunenud.

Draghi nimetas euro tugevnemist eile kui märki usalduse taastumiseks. Teiste suurte keskpangade tegevuses ei näinud ta praegu veel G20 riikide tasandil sõlmitud kokkuleppe rikkumist, et riigid ei hakka üksteise võidu oma valuutasid devalveerima. Kui aga sellised kahtlused teki- vad, tuleb see G20 riikide ringis teemaks võtta, märkis Draghi.

“Draghi suurim väljakutse oli näidata oma maagilisi verbaalse interventiooni võimeid ja vahetuskurssi sõna jõul nõrgestada,” ütles Bloombergile ING panga ökonomist Carsten Brzeski. “See läks tal korda. Lisades euro tugevnemise riskide nimetusse, mis hinnastabiilsuse väljavaadeid mõjutavad, avas ta ukse järgmiseks poliitikamuutuseks puhuks, kui euro edasi tugevneb ning majanduskasvu ja inflatsiooni mõjutama hakkab.”

See poleks samas kerge otsus, kuna sunnib keskpanga kaaluma negatiivseid hoiuseintresse ning kasutaks ära keskpanga viimase kuiva püssirohu.

Iirimaa sai kokkuleppe. Euro tugevuse kõrval tuli Draghil eile enamgi kommenteerida värsket uudist selle kohta, et Iirimaa jõudis Euroopa Keskpankaga kokkuleppele Anglo Irishi panga päästmise tingimustes. Draghi detaile ei avaldanud, kuid agentuuri Bloomberg andmeil saab Iirimaa panga päästmiseks laenatud 31 miljardi euro tagasimaksimiseks ajapikendust. See kergendab Iirimaa naasmist rahaturgudele ehk siis esimese riigina edukat väljapääsu IMFi ja ELi abiprogrammi alt.

PÖLLUMAJANDUS

Eile sai nurgakivi Kevili viljaterminal

Eile sai Lääne-Virumaal Roodeväljal nurgakivi põllumeeste ühistu Kevili viljaterminal, mille ehitus läheb maksma 7,7 miljonit eurot. Kevili viljaelevaator suudab vastu võtta 400 tonni teravilja ehk 16 veoautotäit tunnis. Lõplikult valminuna suudab viljaterminal mahutada korraga kokku 100 000 tonni teravilja. Elevaatori kaalumajasse tuleb Eesti moodsaim teraviljalabor.

Terminal ehitatakse valmis kahes etapis: esimeses faasis püstitatakse 12 ja teises samuti tosin viljamahutit. Terminali ehituseks kavandatud 7,7 miljonit eurost 1,92 miljonit tuleb PRIA-lt. Ehituse peatöövõtja on Nordecon Betoon OÜ.

KRIMI

Vallajuht sai kahtlustuse pistise võtmises

Viru ringkonnaprokuratuur kahtlustab Lohusuu reformierakondlastest vallajuhti Toivo Kivi mitmes kuriteos, sealhulgas pistise võtmises.

Viru ringkonnaprokuratuuri pressiesindaja Katri Krall ütles ERRI uudisteportaalele, et kümnekond aastat Lohusuu valda juhtinud Kivi kahtlustatakse ka dokumendi võltsimisele ja selle kasutamisele mahitamises ning kaasaaitamises.

Menetlustoimingute käigus on läbi otsitud mitu ettevõtet ning Lohusuu vallavalitsus. “Praeguseks on kriminaalasjas viis kahtlustatavat, kuid neid võib juurde tulla,” märkis Krall. Kriminaaluurimine käivitati mullu 27. septembril.

Kralli sõnul on kõik kinnipeetud praeguseks vabastatud.

“Selle loo taga on volikogu liikme Tarmo Tomsoni ja ärimees Paul Kärbergi soov mind ametist lahti kangutada,” märkis Kivi Postimehele ning lisas, et laias laastus on talle esitatud kahtlustus sama, mis valla opositsioon riigikontrollile saadetud kirjas välja tõi.

PÖLLUMAJANDUS

Eesti kalakasvatavad saavad ELilt toetust

Maaelu Edendamise Sihtasutus alustab vesiviljelusega tegelevate ettevõtete finantseerimist, raha tuleb Euroopa Kalandusfondist. Vahendite maht on 4 miljonit eurot.

Sihtasutuse pakutav laen on kaasfinantseering ning mõeldud vesiviljelusega tegelevatele ettevõtetele, keda krediidivõime või finantseerimisasutused on valmis finantseerima osaliselt või piiratud mahus.

ENERGIA

Tallinna Kütte soojuse hind on langenud

Alates eelmise aasta oktoobrist on Asi Tallinna Kütte soojuse müügihind tarbijale langenud 5,1 protsenti.

Hinnalanguse on põhjustanud maagaasi ja sisseostetava soojuse hinnamuutused.

Ettevõtte prognoosib müüa tallinlastele soojust alla ametliku piirhinna ka veebruaris, märkis Tallinna Kütte juhatuse esimees Priidu Nõmm. “Tallinna Kütte prioriteet on suurendada biomassi ja alternatiivsete kütuste osakaalu soojuse tootmisel, mis võimaldab hoida soojuse hinna stabiilsemana ning vähendada hinnatõusu survet,” ütles Nõmm.

EHITUS

Omalavalitsustele teedehoiuks rohkem raha

Omalavalitsused saavad tänava riigilt avalikult kasutatavate kohalike teede hoiuks 29,3 miljonit eurot, mis on 60% rohkem kui mullu, otsustas eile valitsus.

Kõige suurema sihteraldise saab Tallinna linn summas 2,7 miljonit eurot, Tartu linn saab ligi miljonit eurot.

Kagu-Eesti piiriäärsete alade kohalike teede jaoks saavad lisaraha Värskä, Meremäe, Misso, Mikitamäe, Orava, Vastseliina ja Veriora vald. Igale vallale eraldatakse 63 912 eurot. Piirissaare vald saab 4479 eurot ühenduse tagamiseks saare ja mandri vahel. Tänavu alustatakse nende omavalitsuste toetamist, kus teatud teelõikudele tekitab täiendavat kulutused seoses neid läbiva riigimaanteedelt või sadamaühendustelt tuleva transiitliiklusega.

PANGANDUS

Viga võttis SEB klientidelt pool miljonit

SEB Pank tuvastas tehnilise vea tähtjaks tasumata laenumaksete intressiarvestuses. Sellega seoses muutis pank intressiarvestuse süsteemi ning teeb kõigile asjast puudutatud era- ja äriklientidele intresside tagasimakse. Keskmise tagasimakse on 5 eurot.

SEB teatas, et tuvastas eelmise aasta lõpus pangasüsteemis vea, mille tõttu ei peatunud laenuintressi arvestamine tähtjaks tasumata laenumaksetelt. Nende puhul oleks pidanud süsteem arvestama ainult viivist.

Pank arvestab enammakstud intressisummad klientidele tagasi.

START-UP

Neli idufirmat Londonisse kliente noolima

7.-8. veebruaril korraldab Tehnopol Startup Inkubaator neljale alustavale ettevõttele ärivisiidi Londonisse, et viia need kokku potentsiaalsete klientide ja investoritega.

Visiidil osalevad öökubide liistihaldustarkvara arendav GateMe, nutikaid seikluskänge pakkuv LoQuiz, veelekete tuvastamissüsteemi arendav EWG-Tech ja rahvusvahelist digitaalset allkirjastamist võimaldav SignWise. Kõik osalevad iduettevõtted peavad üheks oma olulisemaks sihtturuks Suurbritanniat.

Põhjala toob müügile käsitööõlle

Kolme õllefanaatiku asutatud Põhjala pruulikoda toob sel nädalal müügile esimese käsitööõlle ning plaanib aasta lõpuks avada väikese õlletehase, kirjutab teemaveeb Tõstus uudised.

Põhjala pruulikoja nime all toodab käsitööna valmivat kesvamärjakest Õllekunsti OÜ, mille asutajad on Enn Parel, Gren Noormets ja Peeter Keek. Enn

Parel on endine Tallinna Kaubamaja müügi- ja turundusdirektor, kes praegu juhhib ABC Kinga ja SHUD.

Tema sõnul on see seltskond juba aastaid hobi korras õlut teinud, kuid nüüd on hakanud ettevõtmine aga äriprojekti kuju võtma.

Pareli kinnitusele jõuab müügile Põhjala pruulikoja esimene õllemark Öö, tulemas veel kaks

õllemarki: Topeltnelson ja Rukkirääk. Nagu käsitööga ikka, kaasneb sellega kõrgem hind. Pareli sõnul maksab pooleliitrine klaasitäis Ööd baaris 5 eurot, 0,3-liitrise pudeli puhul tuleb välja käia 3,50 eurot.

Õllekunsti OÜ kavatses selle aasta lõpuks püsti panna oma väikese õlletehase, kus oleks 1000-liitrine keet ja 6 käärimisvaati. See võimaldaks ettevõt-

tel toota 5–6 erinevat õllemarki. “Asi tasuks meie jaoks ära, kui suudame aastaks toota 120 000 liitrit õlut. Tehase maksimaalne tootmismahut oleks 800 000 liitrit,” selgitas Parel.

Põhjala pruulikoja kavatses oma toodangut ka eksportima hakata ning selleks on omanikel sõlmitud juba esimesed kokkulepped.

TOOSTUSUUDISED.EE

AUTOMÜÜK

Eestlaste maasturilembus järjest süveneb. Mahtautosid ostavad ettevõtted

TÖNU TRAMM
Whatcar.ee peatoimetaja

Kõige jõulisemalt kasvav autoklass Eestis on linnamaasturid ehk kõrgema kliirensiga M1-kategooriasse kuuluvad krossoverid, mis on jõudmas juba samale tasemele kompaktautodega. Läbi aegade on eestlaste seas olnud populaarseim autoklass väike-kesk- ehk kompaktklass. See on alati hõivanud peaaegu kolmandiku kogu autoturust ning veel 2011. aastal oli väike-keskklassi osakaal uute sõidautode müügis ligi 30%.

Aasta 2012 tõi aga kaasa pöörde: kompaktklassi turuosa hakkas järsult kahanema (tervelt 3,4 protsendi jagu), samal ajal kui väikeste linnamaasturite osakaal kasvas 2,4% võrra. Tulemuseks tõsiasi, et veerandi autoturust andsid mullu kompaktautod ja krossoverite osakaal kasvas samuti peaaegu veerandini. Täpsemalt 24,1 protsendini. Kui lisada krossoveritele ka n-õ pärismaasturid ehk MIG-klassi autod, on kõikvõimalikud maasturilaadsed tooted hõivanud Eestis juba üle 30% turuosast, olles sellega turu absoluutses tipus.

Kõige enam osteti mullu linnamaasturite segmentist Nissan Qashqaid, mida koos oma mahukama versiooniga Qashqai+2 võeti autoregistris arvele 622 autot. Teisel kohal oli Honda CR-V, mis on hetkeseisuga 2013. aasta enimmüüdud auto Eestis. MIG-klassis ehk tõsisemate maasturite seas oli jäme ots mõistagi Toyota Land Cruiser 150 käes, mis ka tänava jaanuaris püsis kindlalt automüügi esikümnes.

Krossoverid muutuvad taskukohasemaks.

Peamine põhjus, miks just linnamaasturite segment kõige kiiremini kasvab, on selles, et üha rohkem jõuab turule pisemaid ja taskukohasemaid väikemaastureid ning nende turuletoomine on alles saamas õiget hoogu sisse. Kui siiani toodeti linnamaastureid peamiselt kompaktautode baasil, siis uus trend on teha veel pisemaid maastureid väikeautode põhjale: Nissan Juke, Opel Mokka, Chevrolet Trax, Peugeot 2008 jne, jne. Isegi üdini konservatiivne ja pika mõtlemisega Honda esitleb sel sügisel Frankfurtis oma Jazz'i baasil tehtud väikemaasturit. Ja kui ostjal on valida, kas sama raha eest osta kompaktauto või väikeauto baasil ehitatud kõrgema kliirensiga krossover, on Eesti kliimaja teeludes viimase kasuks otsustamine igati mõisteta.

Mahtuniversaalide osa kahaneb. Lisaks kompaktautodele on turuosa tublisti kahanenud ka mahtuniversaalidel. Ning kui arvestada, et enimmüüdud mahtautod on meil Citroën Berlingo ja Peugeot Partner, millele sekundeerib Renault Trafic, on selge, et eraisikust autoostjad on selle segmenti juba täiesti maha kandnud. Tegemist on puhtal kujul selliste autodega, mida ostavad ettevõtted.

Ka keskautode segment on turuosas veidi järele andnud vaatamata sellele, et enimmüüdud auto oli Eestis mullu Toyota Avensis. Keskklassi seas teisel kohal olnud Subaru Legacy, millest lõviosa moodustavad Outbackid, võiks aga samuti vabalt linnamaasturite sekka liigitada. Kõrgem kliirens, nelikvedu – suuresti just seda ta ju ongi.

Muutusi selles trendis pole ette näha ka alanud aastal. Pigem vastupidi, see süveneb. Juurde tuleb üha uusi linnamaastureid ning olemasolevad muutuvad paremaks ja täiuslikumaks, hakates noppima kliente juba suisa Premium-markide seast (praegu teeb seda edukalt uus Honda CR-V). Tõsiasi, et jaanuari automüügi esikümnes olid tervelt pooled maasturid, pluss veel lisaks Subaru Legacy /Outback, ei anna vähimatki alust midagi muud oletada.

NISSAN Qashqai oli eelmisel aastal kõige populaarsema autoklassi - linnamaasturite - kõige populaarsem esindaja. Koos selle mahukama versiooniga Qashqai+2 võeti neid arvele üle 622.

HONDA CR-V, mis on sel aastal enimmüüdud linnamaastur, jäi eelmisel aastal teisele kohale.

TOYOTA RAV4 jõuab müügile alanud aastal ning mis on üks tänavusi oluliseid uustulnukaid.

A Taust

Äripäeva autorubriik valmib koostöös portaaliga

WHATCAR.EE

A Tasub teada

Kompaktautod annavad turuosa maasturitele

2011 segment	arv	туруosa, %	2012 segment	arv	туруosa, %	muutus
kompaktklass	4 888	28,7	kompaktklass	4 903	25,2	-3,4
krossover	3 710	21,8	krossover	4 688	24,1	2,4
keskklass	2 863	16,8	keskklass	3 213	16,5	-0,3
mahtuniversaalid	2 050	12,0	väikeautod	2 199	11,3	0,2
väikeautod	1 890	11,1	mahtuniversaalid	1 910	9,8	-2,2
maasturid	1 037	6,1	maasturid	1 241	6,4	0,3
premium-keskklass	220	1,3	elektriautod	512	2,6	2,3
kõrgem keskklass	212	1,2	premium-keskklass	373	1,9	0,6
muu eksotika	119	0,7	kõrgem keskklass	242	1,2	0,0
elektriautod	56	0,3	muu eksotika	141	0,7	0,0
KOKKU	17 045	100	KOKKU	19 422	100	

Väike-keskauto edestab maastureid 24 autoga

uute autode müük

SÕIDUAUTOD

MINIAUTO	15
Fiat	6
Škoda	4
VW	2
Peugeot	2
KIA	1

Nissan	5
Mercedes-Benz	4
Audi	3
Chevrolet	3
Lexus	1
Renault	1

Fiat	5
Cadillac	4
Opel	3
Renault	2
Citroën	1
Ford	1
Peugeot	1

SUUR KESKAUTO

VÄIKEAUTO	114
Nissan	20
Škoda	17
Toyota	13
Renault	8
Suzuki	7
Peugeot	7
KIA	7
Hyundai	7
Dacia	6
Chevrolet	6
VW	4
Opel	4
Honda	3
Ford	2
Citroën	2
Seat	1

Volvo	30
Audi	11
Mercedes-Benz	6
BMW	5
Lexus	3
Renault	1
Jaguar	1

tulemused ei sisalda Renault' ja Mitsubishi elektriautosid

TARBESÕIDUKID

PICKUP	50
Toyota	25
Ford	13
Isuzu	4
VW	4
Nissan	3
Mitsubishi	1

VÄIKEKAUBIKUD

120	
Peugeot	33
Citroën	32
VW	12
Ford	11
Renault	10
Škoda	7
Nissan	7
Opel	4
Fiat	2
Dacia	1
Land Rover	1

SPORTAUTO, KUPEE

VÄIKE-KESKAUTO

538	
VW	63
Toyota	60
Hyundai	57
Škoda	53
Renault	47
Nissan	44
Peugeot	35
KIA	29
Honda	29
Opel	23
Ford	21
Citroën	18
Subaru	16
Chevrolet	15
Seat	13
Mitsubishi	6
Alfa Romeo	3
Mazda	2
Audi	2
Mini	1
Mercedes-Benz	1

MAHTUNIVERSAAL

148	
Peugeot	47
Citroën	26
Renault	21
Toyota	12
Dacia	10
VW	7
Nissan	7
Opel	7
Ford	5
Mercedes-Benz	4
Seat	4
Mercedes-Benz	2

SUURKAUBIKUD

132	
Renault	32
VW	31
Peugeot	20
Ford	17
Citroën	14
Mercedes-Benz	10
Opel	4
Fiat	2
Iveco	2

MAASTUR

KESKAUTO

287	
Subaru	54
Toyota	54
Mazda	34
Škoda	24
VW	23
Hyundai	21
Peugeot	17
Volvo	9
BMW	8
Honda	8
Opel	8
Citroën	5
KIA	5

MAASTUR

514	
Honda	113
Toyota	71
Hyundai	39
KIA	39
Dacia	27
Škoda	23
BMW	22
Land Rover	22
VW	22
Audi	16
Mitsubishi	16
Mercedes-Benz	15
Porsche	13
Volvo	13
Jeep	12
Nissan	8
Chevrolet	7
Subaru	7
Lexus	6
Mazda	6

BUSSID

4	
Peugeot	2
MAN	1
Iveco	1

VEOKID KUNI 16T

10	
Gaz	1
Mercedes-Benz	2
Renault	2
Iveco	5

RASKEVEOKID

83	
Scania	34
Volvo	30
Mercedes-Benz	8
Daf	7
MAN	3
Renault	1

ALLIKAS: AMTEL

Läti autotootja sihib Hiinat

Ekstravagantseid maastureid valmistav Läti autotootja Dartz plaanib Hiina turule siseneda erimudeliga Dartz Black Snake.

Praegu veel vaid joonistustel eksisteeriv sõiduk sünnib Mercedese maasturi Mercedes-Benz GL63 AMG veermiku abil, kirjutatakse auto24.ee.

Dartzi tavamudelitest – kui nii saab öelda – erineb Black Snake eelkõige kullatud keredetailide ja teemantidega kaunistatud radiaatorifiguuri poolest. Auto interjäär on samuti erakordselt luksuslik, täpne materjalide valik sõltub kliendi soovidest ja rahakotist.

Küll saab iga Dartzi ostja iga kahe kuu tagant kahe aasta vältel kingiks 56 grammi kaaluva portsjoni Mottra kaaviari.

Dartzi jõuallikas on muutu- teta üle võetud Mercedeselt, selleks on 5,5-liitrine 557hobujõuline kahe turboga V8.

Teoreetiliselt peaks Dartz selle abil olema võimeline kiirendama saja kilomeetrit tunnis 4,9 sekundiga.

Võõra kerega Mercedese omandamise eest tuleb välja käia minimaalselt 745 000 eurot ehk miljon dollarit.

Dartz valmistab autosid Riias vanas Russo-Balti tehases.

ARIPA.EE

1 miljon dollarit vähemalt ehk 745 000 eurot tuleb välja käia kulla ja teemantidega kaunistatud Läti auto eest.

26. märtsil
Sokos Hotel Virus

KÜTUSETURU KONVERENTS 2013

Kütuseturu areng ja tulevik

09.30–10.00 Registreerimine ja hommikukohv

10.00–10.30 Milline on olnud kütuseturu areng 20 aasta jooksul?

Eesti Õliühingu esimees **TOOMAS SAKS**

10.30–11.00 Mida toob kaasa 2020. aasta Euroopa Liidu taastuvenergia direktiiv mootorikütuste turul?

Majandusministeeriumi säästva energia talituse juhataja **MADIS LAANISTE**

11.00–11.30 Millistele suundadele peaks muutumas kütuseturu lukorras liikuma?

Tehnikateadlane ja teadustoimetaja **MAREK STRANDBERG**

11.30–12.00 Millised on olnud eelmisel aastal peamised maksupettused kütuseturul?

Maksuameti peadirektori asetäitja **EGON VEERMÄE**

12.00–13.00 Lõuna

13.00–13.30 Kas alternatiivsed kütused sobivad tänapäeva autodele?

Autode Müügi ja Teenindusettevõtete Eesti Liidu tegevjuht **ARNO SILLAT**

13.30–14.00 Millised on metaankütuste kasutamise eeldused Eesti transpordis?

Mõnus Minek OÜ omanik **AHTO OJA**

14.00–14.30 Kas eelistada elektriautot või gaasiautot?

ASi Reola Gaas tegevjuht **JAANUS MUMM**

14.30–15.00 Kogemuslugu: millised on gaasiautode kasutamise võimalused ja piirangud?

ASi Eesti Post transpordihalduse grupi juht **ARTHUR RAICHMANN**

15.00–15.30 Kohvipaus

15.30–16.00 Analüüs: kuidas mõjutab maailma majanduses toimuv toorainete hinda?

Tarkinvestor.ee asutaja **KRISTJAN LEPIK**

16.00–16.20 Mida kujutab endast Eesti Energia põlevkiviõli rafineerimistehas?

Eesti Energia õli tootmise osakonna juhataja **INDREK AARNA**

16.20–16.40 Mis seisus on praegu vedelkütuse tootmine VKGs?

Viru Keemia Grupi arendusdirektor **JAANUS PURGA**

16.40–17.00 Arutlusring: Kas põlevkivist on võimalik kvaliteetset diislikütust teha?

Veebruari soodushind (kuni 28.02.13) on **199 eurot** (km-ga 238,8 eurot)
Märtsi soodushind (01.03.13-22.03.13) on **209 eurot** (km-ga 250,8 eurot)
Täishind alates 22.03.13 on **239 eurot** (km-ga 286,8 eurot)

Registreerimine telefonil 6670 0411
või registreerimine@aripaev.ee
Projektijuht: Karit Jõgi, telefon 667 0304

Koostööpartner:

Äripäev

ÄRIPÄEV 8. veebruar 2013
toimetaja Alo Merilo, tel 667 0182, e-post alo.merilo@aripaev.ee

ÄRILAUSE

„Feliks Mägi: Erakordselt ülev tunne on, seda enam, kui ei oska oodata ja kui ta justkui natuke nagu liiga vara tuleb.

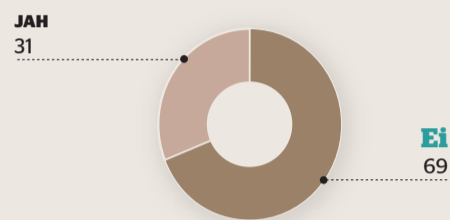
Ettevõtja Nordic Hotels OÜst kirjeldab, mis tunne on tänavu presidendilt teenetemärki saades. Feliks Mägi lisab tagasihoidlikult, et palju asju on ju veel tegemata.

GALLUP

Eilse Äripäeva kaanelugu oli euro tugevnemisest. Euro pääsemise kõige hullemast on kaasa toonud uue häda – see ei lase Euroopa majandusel jalule tõusta.

Kas euro tugevnemine on teie firmale mõju avaldanud?

protsent vastanutest

EI
PEETER MÕRD
Ensto Ensek ASi juhatuse liige

Otseselt meie tootmisettevõttele ei ole. Me müüme oma tooted Ensto kontserni tütarettevõtetele erinevates asukohariikides. Kontsernis on fikseeritud siirdehinnad, meie väljamüügihind on euro ja 70% müügist toimub eurossoonis. Ma ei näe, et Ensto Ensek ASi euro tugevnemine kuidagi mõjutaks.

JAH
SIIRI LAHE
ASi Estonian Cell finantsdirektor, juhatuse liige

ASile Estonian Cell avaldab tõepoolest mõningast mõju EUR/USD vahetuskursi muutmine, kuid teema on keerulisem, arvestades hedge'imist ja kursimuutuste arvestamist hinnakokkulepetel. Me ei pea oluliseks seda teemat ajakirjanduse vahendusel kajastada.

EI
RAIN HÜVA
ASi Viljandi Aken ja Uks juhatuse liige

Ei avalda üldse mõju.

LUGEJA ARVAB

„Pangas ju tootmisliine ei ole, on ainult bürokraatide armee oma arvutite taga. Raha tootmine käib n-õ õhust. Elektrikulu ei suurenenud pangas, küll aga bürokraadil kodus.

Kommentaari artiklile "Eesti Pank: elektri kallinemine hindu tõsta ei tohiks"

LOE WWW.ARIPAEEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195,
(372) 667 0222,
faks: (372) 667 0265,
(372) 667 0165
Trükk AS Kroonpress
Toimetuse:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111,
faks: (372) 667 0265
Korrespondent Tartus
Vainu Rozental,
vainu.rozentala@aripaev.ee
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105,
faks: (372) 667 0200
Seminariid, käsiraamatud, Raamatuklubi ja infolehed:
tel: (372) 667 0207,

faks: (372) 667 0290
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099,
faks: (372) 667 0300
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine
Ainult Äripäeva paberlehe tellija saab lugeda Eesti parimat majanduslehte digiversiooni **Internetis, iPadis ja nutitelefonis.**
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Toimetuse võtab endale õiguse kirju ja kaastõid vajaduse korral lühendada. Toimetuse kaastõid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikud, poliitilised või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

EDUKAS EESTI

Toome eakamate kogemused ja oskused **tööturule** tagasi

Tööturule tuleks tagasi aidata ja paremini rakendada võimalikult palju pensioniikka jõudnud inimesi – nemad on Eestis ja Euroopas tegijat otsiva töö olulisim sihtgrupp, paratamatu tulevik.

Maa elanike arv on juba ületanud 7 miljardi piiri ning demograafiliste muutuste ning tehnoloogia arengu tõttu on elu planeedil muutumas äärmiselt etteaimamatuks. Infosüsteemide areng ning kapitali vaba rahvusvaheline liikumine võib kiirelt muuta miljonite inimeste sissetulekuid ning heaolu. Hiljutine finantskriis näitas taas, et kindlustunne, heaolu ning rahanduslik stabiilsus on muutuva, kohati isegi kaheldava väärtusega.

Kogu Euroopa Liidus on peamiseks tulevikuprobleemiks pöördumatu rahvastiku vananemine, inimesi sureb rohkem, kui juurde sünnib. Statistikaameti mudelite järgi peaks nii sündid kui ka surmad Eestis jääma 2050. aastani praeguste tasemetele, mis tähendaks, et üle 65aastaste osakaal ühiskonnas ületaks ühe kolmandiku. Praegu on Eestis vanadus- ja töövõimetuspensionäre ligi 400 000.

Muus Euroopas on rahvastik vananenud veelgi kiiremas tempos. Nii näiteks on aastaks 2050 kogu ELi prognoositud tööeline elanikkond (15–64 eluaastat) vähenenud 48 miljoni inimese võrra. Vähenenud tööjõud tähendab majanduse kokkutõmbumist, mille tõttu satub langusolukku nii siseturul toodetud ning pakutud teenuste ja kaupade kvantiteet kui ka kvaliteet. Kahanev majandus on ebaatraktiivne ka väliskapitalile.

Pensionisüsteemi loojang. Lisaks majandusele, toimuvad muutused ka sotsiaalselt. Muutused garantiides, sotsiaalprogrammides ning tööhõives on otseses seoses riigieelarve laekumistega. Mida vähem maksumaksjaid ja maksulaekumisi, seda piiratum ja raskemini tasakaalus püsiv on riigieelarve. Riigipoolne tugi sotsiaalhoolekandele, pensionidele ja abirahadele väheneb ning kui ühel päeval enamike riikide reitingud ei võimalda enam laene või abipakette, siis võib üsna kindlalt väita, et ka Bismarcki ajast pärit pensionisüsteemiga on Euroopas peagi lõpp. Tulevikus kaoks ka pensionisammaste süsteem.

Üks iseenesest vajalik viis tööjõu tööturul hoidmiseks oleks pensioniea tõstmine. Paraku ei pruugi kogu küsitav osa rahvastikust sellega

Edukas Eesti

KALVAR SAAD
Tallinna Majanduskooli õpilane

„Bismarcki ajast pärit pensionisüsteemiga on Euroopas peagi lõpp.

nõus olla, nagu selgus näiteks 2010. aastal Šveitsi referendumil. Töötamine pensionieas tuleks pigem teha nii heaks ja samas niivõrd vabatahtlikuks pakkumiseks, et pensionärid ise sooviksid olla tööga hõivatud.

Vanematel inimestel on sageli oskusi, mis rakendudes annavad eelise tööturul ja mõnikord on suisa asendamatud. Alternatiivse lahendusega on välja pakutud ka senisest intensiivsemat sisserännet, kuid selle meetme vastu räägib asjaolu, et Eestis moodustab juba praegu esimese ja teise põlve sisserännanute hulk rohkem kui vee-randi rahvastikut.

Eakamatele tööinimestele võiks teha soodustusi nii maksude, tervishoiukulude kui ka ravimitoetuste osas. Üks lihtne näide: Spaa- või sanatooriumipaketid võiks olla töötavatele pensionäridele odavamad kui mittetöötavatele. Häid ja huvitavaid motivatsioonimeetmeid leiaks kindlasti palju – nii toodete kui ka teenuste hulgas.

Aktiivsem vanadus. Eelkõige peaks soov töötada tekkima pensionäridel endal, kui kogunud töötaja palk muutuks palju suuremaks kui n-õ tavaline vanaduspension. Aktiivsed inimesed on reeglina nii terved kui ka produktiivsemad oma eakaaslastest. Samuti hindavad inimesed igas vanuses kaasatust ja sotsiaalseid suhtlemisvõimalusi, mida eakamana töötamine ka pakub.

Kogemusterohke pagasiga tööjõu lisandumisest tõuseks kasu kogu rahvamajandusele: rohkem palka teeniv elanikkond ostaks enam kaup-teenuseid, tõuseks SKT. Siis kasvaks ka laekumised riigieelarvesse ja tekiks uued vahendid sotsiaalprogrammidele, sündimuse suurendamisele ning Eesti muutuks taas atraktiivsemaks elukohaks neile, kes on siit varem välja rännanud.

Inimeste kaasatust tööturul ei tasu peale suruda ega ära võtta, vaid pigem suunata. Eesti vajab uusi ideid, mis aitaksid suurendada sündimust ning väljarännanute kodumaale tagasi pöördumist. Edukas riik peaks tulevikku silmas pidades juba praegu alustama suuremate muutustega ja hakkama peale oma tööturust. Tuleks tagada, et tööga hõivataks võimalikult suur osa mitte ainult teatud vanusepiirides, vaid kogu töövilmsel elanikkonnast. Sest olgem ausad, Eestil ei ole just palju valikuid jäänud.

ARTIKKEL ILMUB EMT, TALLINNA KAUBAMAJA, DANSKE BANKI JA ÄRIPÄEVA ARVAMUSKONKURSI EDUKAS EESTI RAAMES

VASTUKAJA

Kuidas tõlgendada **Gini** koefitsienti?

Gini koefitsient näitab tulude jaotuse ebavõrdsust ühiskonnas. Kui Gini on 0, siis jaotub tulu kõigile võrdselt, kui 1, läheb kogu tulu ühele isikule.

Madal Gini ei näita ostujõudu: võidakse olla ühtviisi rikkad või vaesed. Maaailmas on siiski näha seost arengutaseme ja Gini vahel: rikkas Euroopas, Kanadas ja Austraalias on tulu võrdsemalt jaotunud. Kõige ebavõrdsemalt jaotub tulu Aafrikas. Viimasel ajal on ebavõrdsus tõusnud seal, kus see oli veel 1980ndate alguses madal: eks-kommunistlikus Ida-Euroo-

MARGE UNT
TLÜ vanemteadur

„EL ebavõrdsuse edetabeli tipus on Läti, kus Gini võrdub 0,35

pas, sh Eestis, ja ka Hiinas. Samuti läks ebavõrdsemaks Skandinaavia, v.a Norra. Ainus suurriik, kus varasem suur ebavõrdsus on vahepeal veelgi paisunud, on USA.

Kus oleme praegu? Meelis Mandel arvas 06. 02 lehes Gini indeksile viidates: "pole ühtegi tõsiseltvõetavat argumenti väitele, et enamteenimise lisamaksustamine vähendab varanduslikku ebavõrdsust". Gini absoluutnäidu ja trendide põhjal saab ka hoopis vastupidi argumenteerida. Eurostati 2011 andmetel jäi Gini Euroopas va-

hemikku 0,35–0,23, st madalaima ja kõrgeima Gini vahe on 0,12. Kui väike peaks olema vahe Põhjamaadega, et nende Gini oleks "pea meie tase", nagu Äripäevas väideti? Mulle tundub, et kui Eesti Gini on 0,32 ehk 0,10 võrra Norrast, 0,08 Rootsist ja 0,06 võrra Soomest suurem, on vahed siiski märkimisväärselt suured.

Eesti Gini troonis eurotabelis 2000 paiku, kuid majandustõus vähendas vahesid sissetulekutes. On väga positiivne, et kriisi ajal pole meil toimunud ebavõrdsuse suurenemist.

VIGA MAKSISEB KLIENTIDELE LIGI POOL MILJONIT EUROT. SEB Pank tuvastas tehnilise vea tähtjaks tasumata laenumaksete intressiarvestuses.

VALEANDMETE ESITAMISE EEST TINGIMISI VANGI. Pankrotistunud kemikaalide ekspedeerija Intopex Chemicalsi kriminaalasi lõppes mullu asjaosaliste tingimisi

vanglakaristusega ning nõudega maksta Swedbankile tekitatud kahju eest kokku 9 miljonit dollarit.

MIKS EESTIS TOIDU HIND TÕUSIS, KUI SEE TERVES MAAILMAS SAMAL AJAL LANGES? Mingil imelisel kombel tõusid Eestis toiduainete hinnad samal ajal, kui need maailmas aastaga langesid.

TOIMETAJA VEERG

Milline on sinu
isiklik inflatsioon?

Elektrituru avanemine ning postkastidesse laekunud jaanuari elektriarved aitavad hakata mõistma, et ka inflatsioon võib olla üsna personaalne asi. Enamik meist on õnneks aastate jooksul juba tai-

banud, et Eestis ei ole näiteks sellist inimest, kelle palk ühtlasi täpselt riigi keskmise palgaga ja liiguks kaasa keskmise palgatõusuga.

Eile teatas statistikaamet, et jaanuaris hüppasid Eestis tarbijahinnad üles 0,7 protsenti. See toimus peaaugalt "tänu" elektrituru täieliku avamisega kaasnenud elektrienergia tõusule. Ilma eluasemekulude hinnatõusuta oleks jaanuaris tarbijahinna indeks hoopis 0,2 protsenti langenud.

Elektrilõök. Siit võib välja arvestada, et elektrituru avanemine tõstis inflatsiooni umbes ühe protsendi võrra. Rõhutamata, et nii palju kergitas elektri hinnatõus keskmise sissetuleku ja keskmise elektritarbimisega (25–30 eurot majapidamise kohta) inimese inflatsiooni.

Samas, elektriga elamukütjate arved võivad praegu vabalt küündida kümnekond kor-

RAIVO SORMUNEN
Aripäeva borstoimetuse juht

„**Eluasemekulude tõusuta oleks jaanuaris tarbijahinna indeks hoopis 0,2% langedud.**

da suurema numbrini. Kuid see pole veel kõik. Lisaks elektriarve suurusele peab arvestama ka seda, et suurte erakliendist tarbijate jaoks oli jaanuarikuine hinnatõus ka proportsionaalselt keskmisest kõvasti suurem, kuna 2012. aasta lõpuni said elektriküttepaketite omanikud nautida väga odavat õist ja nõudluse vahetuse elektrienergiat. Seega võib võrdse pere-eelarvega majapidamistes elektrienergia mõju erinevus nn personaalses inflatsioonis olla vabalt ka paarikümnekordne. Jaanuari statistika tõi veel

ühe väga hea näite, kuivõrd palju võib meie personaalne inflatsioon erineda Harju keskmise kodaniku inflatsioonist. Ühis-transporti kasutavate tallinlaste transpordikulu kukkus jaanuaris paarikümnele eurole nullile. Paidest autoga iga päev Tallinnas tööle käiva inimese kulutustest võib aga transport vabalt näiteks kolmandiku võtta ning tema isiklik inflatsioon sõltub tugevalt nafta või bensiini maailmaturu hinnast.

Mida teha? Ehkki asi on väga individuaalne, ei saa me oma personaalset inflatsioonimäära väga palju mõjutada: paljusid tooteid-teenuseid tuleb kõigil kasutada ning üldiselt on kõik hinnad ka tõusutrendis. Kuid leidub erandeid. Üks lihtsaimaid võimalusi oma personaalset inflatsiooni vähendada on loobuda alkoholi tarbimisest ja suitsetamisest – toodetest, mis kallinevad lisaks üleüldisele hinnatõusule ka tõusvate aktsiiside tõttu. Kui näiteks statistikaameti andmeil oli aastainflatsioon jaanuaris 3,5%, siis tubaka ja alkoholi elimineerimisel personaalselt hinnakorvist oleks hinnatõus olnud 2,9%.

KOMMENTAAR

Numbrid näitavad: poliitikas ei muutu Eestis niipea midagi

Loodusseaduse järgi jagunevad piisavalt suures kogumis inimeste omadused vastavalt normaalkõrvaltoetusele. Selle kaabukujulise kõvera saab jagada viieks osaks: 5 ja 15 protsenti, 60 protsenti ning jälle 15 ja 15.

Normaalkõrval leiame vasakul otsas need, kellel vastav omadus on tugevam, etem või rohkem, ning paremas otsas need, kellel vähem. Keskmise 60% aga ongi keskmised, rahuldavad vms.

Iseseisvuskõver. Ühiskonnale olulises normaalkõrvaltoetuses on ka inimeste iseseisvus, julgus isikupäraselt mõelda-tegutseda. Paremast otsast alates edasi üldistades on 80% rahvast vähesel iseseisvusega, vajavad juhti, käituvad "nagu on kombeks" ja oma arvamusel naljalt välja ei ütle. Rahva puhul öeldakse sellise osakaalu kohta "rõhuv enamus".

Suures plaanis saab alati määravaks, milline on või mida teeb keskmise 60%. Ühiskonnas tõeliste muudatuste saavu-

OLAVI KÄRSNA
ettevõtlusnõustaja

„**Seega võib eeldada, et rahvakoguga läheb "nagu tavaliselt".**

tamiseks peab iseseisev 20% teete lükkama, et suurem 60% näeks vajadust ja sõandaks kaasa lüüa. Et "rahva initsiatiivil" midagi juhtuks, peab tegudega (kas või allkirja andmisega) kaasalõõjate arv olema kuuekohaline. Kui mõnel tänaval käib loosungeid hõikamas kokku 5000 inimest, ei näita see midagi "Eesti inimeste" kohta.

Ei rääkinud ühiskond parteide rahastamisloos kaasa ja Harta 12 jättis vähemalt 60% külmaks; vaid 17 000 allkirja ehk

isegi iseseisvam 20% ei liigutunud selle peale kulmukarvagi. Ametnike ja poliitikute seas on vähemiseisva 80% tegutsesmistaktika mitteotsustamine. Uuringu tellimine ja töörihma moodustamine on parim viis otsustamist edasi lükata. Kui lõpuks mingi otsus sünnibki, siis vastutuse mõttes kollektiivse loomunguna ja sisult meeldivalt ähmasena, et täitmise kallal kaua mõnuga toimetada.

Loid 95%. Olen isikuvalimistele ülemineku ideega torkinud piisavalt inimesi, et kinnitada, poliitikas toimuv ei huvita vähemalt 95% eestimaalasi niipalju, et neil tekiks soov ise millegi muutmise kaasa lüüa. Rahvakoguga läheb seega "nagu tavaliselt". Rahva tegutsesmistahet näitas hästi mullune küsitlus, kus 50% ütles olevat eluga täiesti rahul. Et teinekord pidas 56% vastanutest oluliseks "inimeste arvamusel kuulda võtmist poliitikat tegemisel" ei tähenda, et nad kavatsesid valimistel varasemast erinevalt käituda.

Äriteenused

reklaam

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

raamatupidaja.ee

19. veebruaril | Sokos Hotel Viru

ERISOODUSTUSE AASTAKONVERENTS 2013

09.00-09.30 Registreerimine ja hommikukohv

09.50-10.00 Sissejuhatus
Moderaator **MÄRT TREIER**

10.00-10.30 Maksupoliitika 2013 – riigi toetus ettevõttele Riigikogu rahanduskomisjoni esimees **SVEN SESTER**

10.30-11.15 Maksuameti tegevus maksukuulekuse tõstmisel?
Maksu- ja Tolliameti kontrolliosakonna juhataja **KAIDO LEMENDIK**

11.15-12.00 Aktuaalseid probleeme erisoodustusega maksustamisel
Maksu- ja Tolliameti maksude osakonnajuhataja **EVELYN LIIVAMÄGI**

12.00-13.00 Lõuna

13.00-13.30 Lähetusega seotud maksuprobleemid Rödl & Partner Audit OÜ maksukonsultant **VIRVE ARU**

13.30-14.00 13.30 – 14.00 Maksuriskid: rahalised nõuded töötajate vastu
Ernst & Young Baltic AS partner **RANNO TINGAS**

14.00-14.45 OÜ-tamine ehk juhtimisteenuse ostmise juhatuse liikme äriühingult
Advokaadibüroo SORAINENi partner **KAIDO LOOR**

14.45-15.30 Erisoodustusega maksustatud kulude kohtuvaidlused Advokaadibüroo GLIMSTEDT advokaat **MARKO SAAG**

15.30-15.35 Konverentsi lõpetamine

Konverentsil osalemine maksab registreerudes kuni 13.02.2013 179 eurot (km-ga 214,80), alates 14.02.2013 on hind 229 eurot (km-ga 274,80). Registreerides korruga ühest maksjaettevõttest kaks või enam osalejat kehtib lisasoodustus 5%. Lisainfo ja registreerimine telefonil 667 0106 või 508 3285, juuli.laanemets@aripaev.ee ja www.raamatupidaja.ee

Äripäev

Sven Sester

Kaido Lemendik

Evelyn Liivamägi

Virve Aru

Ranno Tingas

Kaido Loor

Marko Saag

TÕUSJA

Vestase aktsia jätkas teist päeva tõusu. Käive ületas analüütikute prognoose.

Vestas
40,74 DKK **+11,01%** ▲

LANGEJA

Maaailma suurim lukutootja Assa Abloy ei suutnud täita analüütikute ootuseid.

Assa Abloy B
237,40 SEK **-3,81%** ▼

ÄRIPÄEV 8. veebruar 2013

toimetaja Rainer Saad, tel 667 0398, e-post rainer.saad@aripaev.ee

EESMÄRK
LHV on endale seadnud eesmärgiks muutuda avalikuks ettevõtteks.

FOTO: RAUL MEE

BÖRS

Kas Tallinna börsile on oodata lähiaastatel juurdekasvu?

Huvi on olemas

RAINER SAAD
rainer.saad@aripaev.ee

Ettevõtted olid enne finantskriisi börsile mineku osas optimistlikud, aga mida arvatakse praegu, kui majandus on taas kasvule pöördunud ning Tallinna börs kaupleb viie aasta tipus?

Tallinna börsi sõnul on praegu näha ettevõtete huvi suurenemist börsi kui finantseerimiskanalina vastu, aga tõenäoliselt võtab selle huvi realiseerumine meie väikesel turul kauem aega kui arenenuma finantsinfrastruktuuriga riikides.

Börsile tulekuks on firmadele oluline peale majanduskeskkonna ka aktsiaturu meeleolu ning kohaliku kapitalituru olukord. "Viimastele aastatele on jätnud jälje üleilmne finantskriis. Eesti ettevõtete käitumist mõjutab olukord meie kapitaliturgudel, mis rahastamisallikana on pankade poole väga tugevalt kaldu. Kindlasti ei ole aga Eestist börsikõlblikud firmad otsa saanud. Neid ei ole sadades, kuid mitmed kümned kindlasti," ütles Tallinna börsi juhatuse esimeheks kohalt lahkuv Andrus Alber.

Enne finantskriisi ilmutas börsiplaan mitu ettevõtet. Üks neist oli kinnisvarafirma BPT Secura, mille aktsionäride koosolek arutati 2005. aastal börsile minekut ning otsustati, et firma viimine Tallinna börsile oleks tõenäoline 2006.

Kindlasti ei ole Eestist börsikõlblikud firmad otsa saanud. Neid ei ole sadades, kuid mitmed kümned kindlasti. Tallinna börsi kuus aastat juhtinud Andrus Alber

aasta lõpus või 2007. aasta alguses. Praegu on firma aga teist meelt ning leidnud endale teise lahenduse. "BPT Secura fondi aktsionärid on vahepeal otsustanud teistsuguse väljumisstrateegia kasuks, milleks on kinnistute müük portfelliga. Praegu ei ole meil plaanis ka ühegi teise fondiga börsile tulla," ütles BPT juhatuse esimees Indrek Hääl.

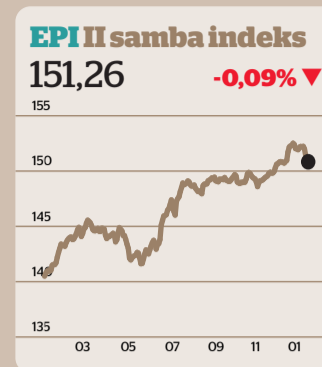
Kapitalituru elavdamiseks on vaja astuda mitu sammu korraga. Viis aastat tagasi ütles Webmedia Groupi (praeguse nimega Nortal) endine juht Taavi Kotka, et tema eesmärk on viia ettevõtte börsile. Firma praeguse juhi Priit Alamäe sõnul tuleb neil enne börsile minekut seesmiselt karastada ning selleks võib kuluda veel mõni aasta. "Nortali strateegia keskendub järgmisel kolmel aastal sellele, kuidas tagada ettevõtte pikaajaline jätkusuutlikkus ja kasvuvõime. See hõlmab endas ettevõtte meeskonna, sealhulgas juhtkonna kompetentside ja sisemiste protsesside tugevdamist, käibe kasvatamist ning geograafilist ja sektorilist balansseeritust. Kui me sellega hakkama saame, siis oleme valmis ka börsile minekuks. See, kas ettevõtte lõpuks ka börsile jõuab, sõltub turuolukorrast ning aktsionäride tahtest," ütles Alamäe.

Eesti kapitalituru elavdamiseks ja välisinvesteeringute suurendamiseks on käidud välja erinevaid ideid, nagu riigifirmade börsile viimine või pensionifondide raha Eestisse investeerimine. "Kohaliku kapitalituru elavdamiseks ja välisinvesteeringute mahu suurenda-

18 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 8. veebruar 2013
toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

27. veebruaril

LÄBIRÄÄKIMISED VÄLISTURGUDEL

Kuidas läbi nutika
strateegia ja taktika
saavutada parimaid
tulemusi?

Koolitaja on **JAKOB SAKS**

Äripäev

Täpsem kava aadressil
www.koolitus.aripaev.ee

Koolituse hind on 349 eurot (+ km).
Info ja registreerimine telefonil **667 0100**,
elektronposti aadressil koolituskeskus@aripaev.ee
või koduleheküljel www.koolitus.aripaev.ee

Infopank AGENT:
kuutasu
alates 29,50+km

Teised infopakujad:
1 päring
alates 2 eurot+km

**15 PÄRINGUT
ON PIIR,**
millest alates on mõistlik
eelistada
Äripäeva infopanka
AGENT

Tule proovi Agenti 5 päeva!

Sisene siit:

http://www.aripaev.ee/mod/tagasiside/agent_15/

Infopank Agent

e-post agent.aripaev.ee, telefon 667 0007

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

06.02

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	3,40	3,53	3,46	-	6,51	11,85	6,17	-6,16	13 822 427
Avaroni Privaatportfell B, EUR	13,33	13,33	13,33	-	2,07	8,77	6,41	-	4 836 144
Avaron Ida-Euroopa Völkirjafond A, EUR	10,50	10,50	10,50	-	-	-	-	-	5 210 908

Compensa Life

05.02

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,33	-	1,40	17,80	7,70	3,90	5 227 803
Völkirjafond, EUR	-	-	11,82	-	0,20	5,40	4,60	-	495 981

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 31.12.2012. Völkirjafondide mahu info on antud seisuga 31.12.2012.

Danske Capital AS

06.02

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Danske Pension 25, EUR	0,95	0,96	0,96	1,07	-0,54	5,74	3,13	2,57	10 527 161
Danske Pension 50, EUR	1,10	1,11	1,11	1,50	0,08	5,82	3,34	2,60	143 048 032
Danske Pension Intress, EUR	0,86	0,87	0,87	0,67	-1,03	5,40	2,92	3,09	3 275 438
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension 100 Pluss, EUR	1,38	1,41	1,39	7,37	1,06	7,98	6,98	4,17	2 945 384
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension Intress Pluss, EUR	0,75	0,77	0,75	2,92	-1,11	5,53	2,93	-	183 455

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

06.02

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,91	0,92	0,92	0,00	-0,45	4,05	3,20	3,90	8 597 393,72
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,09	1,10	1,10	1,86	0,18	5,05	3,47	1,48	39 785 198,85
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,61	0,62	0,62	-	0,65	4,11	-	-	1 417 644,94
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,84	0,85	0,84	2,04	0,18	5,15	-	-	472 965,51
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,87	0,89	0,88	2,74	0,50	4,82	-	-	520 010,03
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,83	0,84	0,84	3,70	1,12	3,10	-	-	537 891,78

LHV Varahaldus

06.02

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,36	1,38	1,38	2,04	0,92	8,16	6,17	4,92	158 883 646
Pensionifond M, EUR	1,09	1,10	1,10	1,38	0,46	7,85	5,42	6,25	24 597 159
Pensionifond S, EUR	1,17	1,18	1,18	0,78	-0,02	6,69	4,49	7,48	36 240 518
Pensionifond XL, EUR	1,16	1,17	1,17	2,25	1,53	8,93	5,99	4,74	36 765 450
Pensionifond XS, EUR	1,08	1,09	1,09	0,71	-0,26	7,17	4,78	7,25	8 353 334
Täiendav Pensionifond, EUR	1,28	1,29	1,29	7,86	1,56	9,48	6,11	3,12	4 675 135
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	8,78	8,87	8,87	14,06	8,07	18,43	12,53	-	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	5,61	5,67	5,67	14,13	8,07	18,43	12,52	-	5 713 095
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	8,18	8,26	8,26	15,00	2,02	2,65	2,35	-2,13	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,23	5,28	5,28	15,00	2,02	2,65	2,34	-	1 379 235

Nordea Pensions Estonia

06.02

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,91	0,92	0,92	2,22	0,36	3,86	5,05	-	47 755 755,82
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,74	0,75	0,75	2,82	1,09	3,9	-	-	5 134 332,06
Nordea Pensionifond B, EUR	0,87	0,88	0,88	1,50	-0,47	5,12	4,67	-	10 436 457,03
Nordea Pensionifond C, EUR	0,81	0,81	0,81	0,74	-1,2	3,88	3,34	-	1 974 571,38
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,08	1,11	1,09	11,77	2,19	4,51	7,61	-	3 124 809,90
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,69	0,71	0,70	0,00	-0,88	4,5	-	-	481 479,84

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5-58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee

DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@danskebank.ee, www.danskecapital.ee

ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee

AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee

AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealstate.com

LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee

NORDEA PENSIONS ESTONIA AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesi@nordea.com, www.nordea.ee

SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee

SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensalife.ee, www.compensalife.ee

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501

DANSKE BANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104

SEB ENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee

SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

300

miljonit dollarit on paari päevaga kaotanud Warren Buffettile kuuluv Berkshire Hathaway osalusega reitinguagentuuris Moody's, kuna USA valitsus kaebas kohtusse konkurendi S&P seoses hüpoteekvõlakirjade reitingutega.

Timo Löyttyniemi : Investeerisime finantskriisi alguses küllalt tugevalt ettevõtete võlakirjadesse. Meie võlakirjainvesteeringute portfelli moodustavad ettevõtete võlakirjad kolmandiku.

Soome riiklik pensionifondi juht seletas, et tootluse tagaajamiseks on nad tõstnud oma riskitaset ning suurendanud möödunud aastal portfelli võlakirjade arvel kahe protsendipunkti võrra aktsiate osakaalu.

FONDID

reklaam

Mandatum Life

06.02

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	113,45	112,88	112,88	-	-0,11	5,68	4,12	-	-
Konservatiivne, EUR	111,21	110,11	110,11	-	-0,74	1,81	3,26	-	-
Tasakaalustatud, EUR	110,51	108,87	108,87	-	1,13	-0,57	2,87	-	-
Progressiivne, EUR	105,08	103,02	103,02	-	1,57	-3,63	2,07	-	-
Agressiivne, EUR	109,31	107,17	107,17	-	1,53	-3,20	2,33	-	-
Investeeringuportfellid:									
Mandatum Life Fixed Income, EUR	138,77	138,08	138,08	-	-0,11	6,49	4,75	-	-
Mandatum Life Global Food, EUR	122,47	120,07	120,07	-	1,87	-6,79	2,62	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities, EUR	105,96	103,88	103,88	-	0,32	-1,32	1,51	-	-
Mandatum Life Global Equity, EUR	136,15	133,48	133,48	-	0,89	-0,01	2,22	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	151,82	148,84	148,84	-	1,36	4,85	3,25	-	-

Swedbank Investeeringufondid AS

06.02

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,79	0,80	0,80	2,18	-1,00	4,16	3,21	0,95	41 652 912,83
Pensionifond K2, EUR	0,87	0,88	0,88	3,27	-0,42	5,71	4,33	-0,07	154 879 995,32
Pensionifond K3, EUR	1,01	1,02	1,02	5,82	0,11	6,09	5,76	-0,19	388 458 366,83
Pensionifond K4, EUR	0,74	0,75	0,75	9,76	0,50	5,61	-	-	30 608 402,67
Pensionifond V1, EUR	1,17	1,19	1,18	4,33	-0,22	7,55	5,18	-0,72	9 365 869,32
Pensionifond V2, EUR	0,90	0,92	0,91	7,38	0,70	7,24	6,33	-2,07	17 080 140,77
Pensionifond V3, EUR	1,04	1,06	1,05	11,81	1,64	6,33	6,67	-4,26	33 554 497,30
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	3,97	4,07	4,01	17,19	3,64	-6,95	-5,88	-16,86	5 734 647,95
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	8,28	8,49	8,36	25,46	-1,57	13,43	5,67	-17,25	28 774 185,69
Ida-Euroopa Kinnisvara Af, EUR	3,34	3,42	3,37	24,11	1,46	7,99	-3,58	-23,22	7 873 739,05
Fondifond 100, EUR	9,68	9,93	9,78	15,11	2,22	5,94	6,70	-3,50	61 503 489,78
Fondifond 30, EUR	10,96	11,24	11,07	5,62	0,23	7,11	4,63	0,41	14 078 941,26
Fondifond 60, EUR	10,47	10,74	10,58	9,80	1,19	6,90	6,04	-1,33	51 167 073,83
Venemaa Aktsiafond, EUR	15,72	16,12	15,88	26,86	4,29	4,42	6,09	-8,74	49 801 917,13

AS SEB Varahaldus

06.02

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiiline Pf, EUR	0,720	0,727	0,727	2,86	0,90	2,40	-	-	8 733 781,14
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,896	0,905	0,905	0,84	-0,86	3,15	3,29	4,20	53 330 054,10
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,817	0,826	0,826	0,99	0,02	2,40	2,64	-	12 564 098,81
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,941	0,951	0,951	1,63	0,25	3,30	2,82	-1,69	264 017 016,05
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,892	0,910	0,910	12,65	1,27	3,02	4,55	-2,98	13 453 716,57
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,121	1,144	1,132	3,81	-0,09	3,14	3,21	-0,82	10 322 295,52
Vahendatavad Fondid *									
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	6,949	7,089	7,019	11,20	0,740	3,590	5,290	-6,000	4 061 434,50
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	8,303	8,470	8,386	7,72	0,000	3,620	4,620	-4,300	6 019 825,73
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	10,534	10,747	10,641	3,49	-0,570	6,470	4,680	0,590	1 113 051,19
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	12,897	12,897	12,897	5,23	-1,980	10,910	7,550	4,800	66 868 738,27
SEB Kasvufond A, EUR	6,602	6,735	6,668	21,90	0,110	8,490	2,240	-5,470	14 689 334,26
Vahendatavad Fondid *									
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,489	1,489	1,489	2,92	-1,060	7,500	4,890	4,560	464 530 000,00
SEB Danish Mortgage Bond Fund, EUR	127,884	127,884	127,884	2,96	-1,080	3,010	5,120	-	168 130 000,00
SEB High Yield Fund, EUR	128,819	130,107	128,819	3,88	0,670	10,300	-	-	1 962 560 000,00
SEB Short Bond Fund EUR	1,270	1,270	1,270	0,17	0,080	-0,240	0,020	-	57 120 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	104,153	105,195	104,153	-	0,870	-	-	-	273 160 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	104,588	104,588	104,588	-	0,680	-	-	-	177 970 000,00
SEB Strategy Growth Fund	104,289	105,332	104,289	-	1,570	-	-	-	194 120 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	103,349	104,382	103,349	-	1,210	-	-	-	288 360 000,00
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,834	2,892	2,863	20,13	0,530	8,940	3,050	-4,250	161 970 000,00
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,597	2,649	2,623	16,36	3,350	-0,150	-4,240	-7,110	69 160 000,00
SEB Russia Fund, EUR	9,956	10,158	10,057	24,71	4,080	-3,670	1,450	-1,510	287 050 000,00

Trigon Funds

06.02

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	90,09	92,85	91,93	16,18	7,39	-	-	-	2 589 407
Balkani Fond, EUR	12,99	13,45	13,18	17,47	2,69	18,82	0,37	-12,96	6 608 984
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	173,33	178,64	176,87	18,18	6,76	11,23	2,65	-	5 182 204
Uus Euroopa Kasvufond, EUR	12,66	13,11	12,85	19,99	-0,39	0,19	-5,42	-13,26	1 808 510
Uus Euroopa Fond, EUR	20,60	21,33	20,92	13,37	2,66	15,90	13,19	-3,23	16 552 678
Venemaa Top Picks Fond, EUR	20,68	21,41	20,99	23,43	1,13	-5,22	9,65	-0,27	9 912 677

* Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskehindude saab vaadata www.seb.ee/fondid. Fondide mahud on seisuga 31.12.2012.

pollumajandus.ee

27. veebruar

Sokos Hotel Viru

KÕIK OLULINE PÕLLUMAJANDUSSEKTORI RAHASTAMISVÕIMALUSTEST

- 09.20-09.50** Registreerimine ja hommikukohv värskes Äripäevaga
- 09.50-10.00** Avasõnad moderaatorilt
Eesti Põllumeeste Keskkliidu asepresident **JAAN SÖRRA**
- 10.00-11.00** Millised on põllumajandussektori finantseerimisvõimalused?
Põllumajandusminister **HELIR-VALDOR SEEDER**
- 11.00-11.30** Millised on ettevõtja toetusvõimalused ja uued tingimused aastal 2013-2020?
Põllumajandusministeri põllumajandusturu korraldamise osakonna juhataja **MAI TALVIK**
- 11.30-12.00** Millised olid enamlevinud probleemid eurotoetuste taotlemisel aastal 2012 ja kuidas probleeme edaspidi ennetada?
PRIA peadirektor **JAAN KALLAS**
- 12.00-13.00** Lõuna
- 13.00-13.30** Vead, mis maksavad tuhandeid?
Eesti Põllu- ja Maamajanduse Nõuandeteenistuse nõustaja **TRIIN LUKSEPP**
- 13.30-14.30** Kellele jääb kohtus õigus?
• Põllumajandustoetustega seotud olulisemad kohtulahendid
Advokaadibüroo LEXTAL advokaat **MARGUS REILAND**
• Mida kohtupraktikast õppida?
Advokaadibüroo LEXTAL partner **KARL KASK**
- 14.30-14.40** Seminari lõpetamine

Äripäev

Seminari soodushind kuni 20.02.2013 registreerudes 119 eurot (+km). Hiljem registreerujatele 169 eurot (+km). Info ja registreerimine telefonil 55 53 3789 või e-posti aadressil meelika@pollumajandus.ee, registreerimine@aripaev.ee

www.pollumajandus.ee

Peaga töötaja

Äripäeva teemaveebide osakond otsib oma meeskonda ettevõtlikku

haldusuudised.ee toimetajat-projektijuhti,

kelle ülesanne on kirjutada-kajastada kinnisvara halduse valdkonnas olulisi uudiseid ning korraldada harivaid seminare ja meeldejäätavaid aastakonverentse. Teemaveebid on Äripäeva kiiresti kasvav osakond, kuhu peale haldusuudiste saidi kuuluvad best-marketing.ee, bestsales.ee, logistikauudised.ee, ehitusuudised.ee; raamatupidaja.ee, tootusuudised.ee, sekretar.ee, ituudised.ee, pollumajandus.ee ja kaubandus.ee.

Tööülesanded:

- saidi tegevuse juhtimine, haldamine ja arendamine
- uudiste kirjutamine
- ideede leidmine sündmuste korraldamiseks
- seminarikavade kokkupanek
- projektide juhtimine
- sündmuste turundus- ja müügitegevused
- sündmuste korraldamine
- läbirääkimiste pidamine koostööpartnerite, toetajate ja reklaamipartneritega

Uuelt kolleegilt ootame:

- huvi haldusvaldkonnas toimuva vastu
- soovi kirjutada ajakirjanduslikke tekste
- projektijuhtimise oskust
- ambitsioonikust haldusvaldkonna edenemisele kaasa aidata
- sõbralikku koostööstiili
- ettevõtlikkust ideede leidmiseks ja rakendamiseks
- tähtaegade austamist

Pakume:

- põnevast, loomingulist ja väärtust loovat tööd
- toetavaid ja mitmekülgseid kolleege
- iseseisvust
- osalist kodus töötamise võimalust
- ohtralt täienduskoolitust ja enesearenguvõimalusi

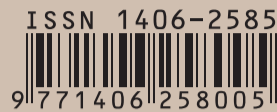
Tööle asumise aeg: märtsi lõpp

Äripäev

Palun saada oma CV ja soovivaldus aadressil egle.raadik@aripaev.ee hiljemalt 20. veebruariks. Lisaküsimused on lahkesti oodatud samal aadressil või telefonil 5648 9863 (Egle Raadik-Gonchev, teemaveebide osakonna juht).

Hans Goetti: Kõik tahavad minna aktsiatesse. Inimesed tulevad valitsuse võlakirjadest välja.

Finaport Investment Intelligence'i investeerimisjuht selgitas, mis on finantsturgudel toimumas.

756,78 +0,56%

perioodi kõrgeim 775,13
perioodi madalaim 554,25

TÕUSJAD

Vestas Wind Systems

40,74 DKK

+11,01%

Skanska B

111,90 SEK

+6,17%

Heidelbergcement

48,62 EUR

+5,17%

Veolia Environnement

9,84 EUR

+3,39%

Nokia

3,06 EUR

+3,24%

France Telecom

8,04 EUR

+2,34%

Greenlight Capitali fondijuhist aktivistinvestor David Einhorn võttis ette kohtutee Apple'i vastu, süüdistades viimast, et see peaks rohkem avama väärtust aktsionäridele, kuna ettevõtte on liigse raha probleem.

Nokia magas ka Hiina uue aasta maha

Nokia, kes tahab, et tema nutitelefone edukalt müüdaks, magas maha Hiinas uue aasta aegse ostlemishooaja. Pekingis on üleval kuulutused ja China Mobile poodide vaateakendel on üleskutsed "vaheta oma telefon uueks aastaks ära" koos Nokia Lumia 920T pildiga.

Paraku ei ole see nii lihtne, kui paistab, kirjutab Bloomberg. Enamuses China Mobile'i poodides puudusid 4599juaanised telefonimudelid nädal enne järgmise nädala pühasid. Hiina suurim mobiilsideoperaator süüdistas selles seda, et telefone ei saada kätte. 30. jaanuariks telliti 90 000 Lumia 920T mudelit ja Nokialt saadi vaid 30 000. Selle hooaja mahamagamine on järjekordne Soome ettevõtte ämber. Nokia riskib korrata viga maailma suurimal mobiiltelefonide turul Hiinas, mida nad tegid USAs jõulumüügil, kus müük jäi ootustele alla. Kui telefone ei ole müügil, on Nokial suhteliselt raske võtta turuosa Androididelt ja Apple'i iPhoneilt.

"Hiina on vaieldamatult kõige kuumem turg ja kõik püüavad olla seal esindatud nii hästi kui võimalik," ütles Strategy Analytici analüütik Neil Mawston. "Nokia ei tohi Hiinas ebaõnnestuda, kuna sellega paneb ta üleilmse taastumise püüdluse ohtu."

Nokia turuosast on järel riismed. Kui kaks aastat tagasi oli Nokia turuosa Hiina nutitelefonide turul 50 protsenti, siis nüüd on nende turuosa vaevumärgatav üks protsent. Sellele tõttu on saanud turul pidutseda kohalikud tootjad, nagu Lenovo ja China Wireless Technologies ning rahvusvahelised gigandid Samsung Electronics ja Apple.

"Nokia tootmine on jätkuvalt liiga väike ja praegu ei suuda pakkumine katta nõudlust," teatas China Mobile.

Bloombergi ajakirjanik käis kahes Pekingi China Mobile'i poes ja sai vastuseks, et nad ei ole kunagi saanud ühtegi Lumia 920T mudelit. Suhteliselt vähe on kasu sellest, kui nõudlus on olemas, kuid toota ja pakkuda ei suudeta. Nokia telefon ei ole siiski midagi sellist, nagu veel mõni aeg tagasi oli iPhone, mille müüki on alati saanud defitsiit.

ROMET KREEK
romet.kreek@aripaev.ee

Nokia tootmine on jätkuvalt liiga väike ja praegu ei suuda pakkumine katta nõudlust.

China Mobile

VÕLAKIRJAD

Jim Rogers müüs võlakirjad lühikeseks

Legendaarne investor Jim Rogers müüs USA valitsuse võlakirjad lühikeseks, vahendas Bloomberg.

Ta liitus hoiatajatega, kes usuvad, et USA valitsuse võlakirjadega saadud jaanuarikuine kahjum ei jää sel aastal ainsaks.

Hoiatajateks on maailma suurima võlakirjafondi juht Bill Gross ning ka Goldman Sachs ja Wells Capital Managementi peastrateeg James W. Paulsen.

"Ma olen lühike pikaajalistes võlakirjades," ütles Rogers eile Bloomberg Radiole, panustades võlakirja hindade langusele. "Plaanin veel rohkem lühikeseks müüa. See pulliturg on mullistunud," lisas ta.

USA inflatsioon võib kerkida aastail 2014 kuni 2016, ütles Bill Gross Bloombergi raadios. "Kiirem inflatsioon loob pikaajalistele tootlustele tõusurvet," märkis ta.

"Parimal juhul liiguvad järgmisel paaril aastal võlatootlused külgsuunas, kuid ma ei üllatuks, kui tootlused kasvaksid," kirjutas Paulsen eile. "Kuigi võlakirjad on andnud võrreldes aktsiatega väga konkurentsivõimelisi tootlusi alates 1980. aastast, siis see ajastu on tõenäoliselt läbi."

Goldman Sachs'i president Gary Cohn ütles, et võlakirjade nõudlus võib taanduda. "Kas ma olen mures, et meil võib tekkida tulevikus võlamull," küsis ta endalt ja vastas, et mingis punktis ei ole see küll parim turg, kuhu olla investeeritud.

PENSION

Pensionifondid vaatavad Aasia poole

Soome pensionifondid müüvad kohalikke aktsiaid ja üliturvaliseks peetud valitsuse võlakirju ning viivad raha paremat tootlust pakkuvasse Aasia regiooni, kirjutas Bloomberg.

"Kui turvalised investeeringud ei paku tootlust, tuleb otsida alternatiive," märkis Ilmarinen Mutual Pension Insurance investeeringute juht Timo Ritakallio.

"Aasia kasvulugu liigub tarbijate suunas. Linastumise ja infrastruktuuri pealt nihkub fookus vaikselt tarbijaturuks," lisas Ritakallio.

LANGEJAD

Assa Abloy

237,40 SEK

-3,81%

Tieto

17,26 EUR

-3,41%

Elisa

15,71 EUR

-2,66%

Ruukki Group

0,45 EUR

-2,17%

Scanfil

0,91 EUR

-2,15%

Kemira

11,20 EUR

-1,93%

Mingil imelisel kombel tõusid Eestis toiduainete hinnad samal ajal, kui need maailmas aastaga odavnesid.

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

22. veebruaril

MEESKONNA KAUGJUHTIMINE – VÄLJAKUTSE JUHILE

Koolitus annab:

- süsteemse ülevaate kaugjuhtimisest;
- võtteid, kuidas panna tööle meeskond, mille liikmed kohtuvad harva või üldse mitte;
- lahendusi osalejate endi elust võetud situatsioonidele.

UUS!

Kuidas korraldada edukat koostööd meeskonnas, mille liikmed teevad oma igapäevast tööd erinevates linnades, maakondades või hoopis riikides?

Koolitaja on **ALGIS PERENS**

Koolituse hind on 349 eurot (+ km).